

Η
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
3ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στις 04 Μαΐου 2022 με την εξής σύνθεση: Μιχαήλ Διαθεσόπουλος - Πρόεδρος, Χρυσάνθη Χαραλαμποπούλου – Εισηγήτρια και Μαρία Βύρρα, Μέλη.

Για να εξετάσει την, από 26.03.2022, Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) - ΕΑΔΗΣΥ 461/28.03.2022 της προσφεύγουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Κατά του ν.π.δ.δ. με την επωνυμία ΔΗΜΟΣ .. (εφεξής αναθέτουσα αρχή), όπως νόμιμα εκπροσωπείται.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Της παρεμβαίνουσας με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...», νομίμως εκπροσωπούμενης.

Με την ανωτέρω Προδικαστική Προσφυγή η προσφεύγουσα επιδιώκει, όπως ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 37/14.03.2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ: ...) – κατ' αποδοχή της, από 10.03.2022, γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού με θέμα: «ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ «ΑΣΥΝΗΘΙΣΤΩΝ ΧΑΜΗΛΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ ...» – καθώς και κάθε άλλη συναφής, προγενέστερη ή μεταγενέστερη, πράξη ή παράλειψη του υπόψη Δήμου, η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΙΩΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ... ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ... ΔΗΜΟΥ ...» προϋπολογισμού 753.225,81€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, με

κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά με βάση την τιμή (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη, Συστημικός αριθμός Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ: ...).

Με την Παρέμβασή της, η 1^η παρεμβαίνουσα (2^η σε σειρά κατάταξης), ζητεί, όπως απορριφθεί καθολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή της προσφεύγουσας και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της, κατόπιν παροχής σχετικών επεξηγήσεων (άρ. 88 του Ν. 4412/2016).

Με την Παρέμβασή της, η 2^η παρεμβαίνουσα (2^η σε σειρά κατάταξης), ζητεί, όπως απορριφθεί καθολοκληρίαν η Προδικαστική Προσφυγή της προσφεύγουσας και όπως διατηρηθεί η ισχύς της προσβαλλόμενης πράξης, με την οποία έγινε αποδεκτή η οικονομική προσφορά της, κατόπιν παροχής σχετικών επεξηγήσεων (άρ. 88 του Ν. 4412/2016).

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Χρυσάνθη Αν. Χαραλαμποπούλου.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της Προδικαστικής Προσφυγής προκύπτει πως έχει προσκομιστεί, ελεγχθεί και δεσμευτεί το υπ' αριθμ. ..., ποσού τριών χιλιάδων επτακοσίων εξήντα επτά ευρώ 3.767,00€ αναλογούν Παράβολο υπέρ Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα άρθρα 363 παρ. 1 του Ν. 4412/2016 (Α' 147) και 5 παρ. 1 του Π.Δ. 39/2017 «Κανονισμός Εξέτασης Προδικαστικών Προσφυγών ενώπιον της ΑΕΠΠ» (Α' 64) (εφεξής Κανονισμός).

2. Επειδή, η προσφεύγουσα άσκησε την, από 26.03.2022, Προδικαστική Προσφυγή της, με Γενικό Αριθμό Κατάθεσης ΕΑΔΗΣΥ

461/28.03.2022, με χρήση του τυποποιημένου εντύπου της Αρχής, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 362 παρ. 2 του Ν. 4412/2016 και 8 παρ. 2 του Κανονισμού.

3. Επειδή, η ως άνω Προδικαστική Προσφυγή στρέφεται κατά πράξης που εκδόθηκε στο πλαίσιο δημόσιου, ανοικτού, ηλεκτρονικού Διαγωνισμού, συνολικού προϋπολογισμού 753.225,81€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α 24%, ανώτερου του ορίου που θεσπίζεται στο άρθρο 345 του Ν. 4412/2016 για την καθ' ύλη αρμοδιότητα της Αρχής, ενώ επιπλέον θεμελιώνεται και η κατά χρόνο αρμοδιότητά της, όπως απαιτείται από τις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 379 παρ. 7 του Ν. 4412/2016, τροποποιηθείσας της διάταξης, δυνάμει του άρθρου 43 παρ. 4 του Ν. 4487/2017 (Α' 116), δεδομένου ότι η αντίστοιχη διαγωνιστική διαδικασία εκκίνησε μετά τις 26.06.2017.

4. Επειδή, εμπρόθεσμα η προσφεύγουσα προσβάλλει την ως άνω πράξη, καθόσον η κατ' αυτής Προδικαστική Προσφυγή έχει κατατεθεί εντός της προθεσμίας που ορίζουν τα άρθρα 361 παρ. 1 περ. (α) Ν. 4412/2016 και 4 παρ. 1 περ. (α) του Κανονισμού. Σημειώνεται ότι η προσβαλλόμενη, με αριθμό 37/2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ: ...), αναρτήθηκε στον διαδικτυακό τόπο του επίμαχου Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ) στις 15.03.2022.

5. Επειδή, η προσφεύγουσα, που υπέβαλε την με αριθμό 235206 Προσφορά στον εν θέματι Διαγωνισμό, η οποία έγινε δεκτή (3^η σε σειρά κατάταξης, με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 37,37%) με την προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής, θεμελιώνει άμεσο, ενεστώς και προσωπικό έννομο συμφέρον για την άσκηση της εξεταζόμενης Προδικαστικής Προσφυγής. Το δε έννομο συμφέρον της για την άσκηση της ως άνω Προδικαστικής Προσφυγής, θεμελιώνεται εν προκειμένω στη ζημία της από τυχόν παράνομη συμμετοχή τρίτων στον υπόψη Διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς τους (ΕΑ 1216/2006, ΕΑ 512/2002, 517/2001 κλπ).

Πιο συγκεκριμένα, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι υφίσταται δυσχερώς επανορθώσιμη βλάβη, σύμφωνα με το άρθρο 360 παρ. 1 του Ν. 4412/2016, καθόσον με την υπ' αριθμ. 37/2022 Απόφαση της Ο.Ε του υπόψη Δήμου:

α) οι επεξηγήσεις του 2^{ου} σε σειρά κατάταξης και ήδη παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα («...») επί της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του (προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 42,83%), μη νομίμως υποβλήθηκαν σε έντυπη μορφή και δη, σε σφραγισμένο φάκελο και ουχί ηλεκτρονικά, ως ρητά απαιτείται από τον νόμο και την ένδικη Διακήρυξη και, επίσης, μη νομίμως και ανατιολογήτως έγιναν δεκτές από την οικεία αναθέτουσα αρχή, αφού από το σύνολο των εγγράφων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της - κατά τα ανωτέρω παράτυπης διαδικασίας - προέκυψε ότι η εκτέλεση του υπό ανάθεση έργου από τον εν λόγω οικονομικό φορέα θα είναι ζημιογόνος για το δημόσιο.

β) μη νομίμως και ανατιολογήτως έγιναν δεκτές οι επεξηγήσεις επί της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς, που υποβλήθηκαν από τον 1^ο σε σειρά κατάταξης οικονομικό φορέα («...»), με προσφερόμενο ποσοστό έκπτωσης 44,17%.

Όπως ειδικότερα υποστηρίζει η προσφεύγουσα: «[...] Στον Διαγωνισμό συμμετείχε η εταιρεία μας με την επωνυμία «...» και άλλοι δέκα (10) φορείς, μεταξύ των οποίων η εταιρεία με την επωνυμία «...» και η εταιρεία με την επωνυμία «...» με δ.τ. «...». 3. Με την με αριθμό 8/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ: ...), αφού εγκρίθηκε το πρακτικό Ι της Επιτροπής του Διαγωνισμού, οι δύο πρώτοι στη σειρά μειοδοσίας φορείς με τις επωνυμίες «...» και «...», κλήθηκαν να τεκμηριώσουν τις προσφορές τους που κρίθηκαν «ασυνήθιστα χαμηλές» λόγω απόκλισης τους μεγαλύτερης των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η δε εταιρεία μας «...» κατατάχθηκε τρίτη σε σειρά μειοδοσίας χωρίς η έκπτωση της να χαρακτηρίζεται «ασυνήθιστα χαμηλή». 4. Με τον με αριθμό πρωτ. 1752/10-02-2022 σφραγισμένο φάκελο ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» κατέθεσε την αιτιολόγηση της «ασυνήθιστα χαμηλής» προσφοράς του τόσο εντύπως όσο και ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας του ΕΣΗΔΗΣ. Αντιστοίχως, με τον με αριθμό πρωτ. 1724/09-02-2022 σφραγισμένο

φάκελο ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...», κατέθεσε την αιτιολόγηση της «ασυνήθιστα χαμηλής» προσφοράς του αποκλειστικά εντύπως στο πρωτόκολλο της Αναθέτουσας Αρχής. 5. Με την με αριθμό 37/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ: ...), αφού αξιολογήθηκε η από 10.03.2022 γνωμοδότηση της Επιτροπής του Διαγωνισμού, έγιναν αποδεκτές, χωρίς ίχνος αιτιολογίας, οι φερόμενες τεκμηριώσεις των «ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών» που κατατέθηκαν από τους δύο πρώτους στη σειρά μειοδοσίας φορείς. Η παραπάνω απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής της Αναθέτουσας αρχής αναρτήθηκε στο ΕΣΗΔΗΣ στις 15.03.2022. [...] II. Λόγοι Προσφυγής Α. Απαράδεκτη η υποβολή εξηγήσεων - αιτιολόγησης εκ μέρους του οικονομικού φορέα «...» λόγω παράβασης της ΚΥΑ 64233/08.06.2022 (άρθρα 13-17), των άρθρων 22, 36 και 88 παρ. 1 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 2.2, 4.1.η, της Διακήρυξης (86/2021 και 562/2019 ΑΕΠΠ).

7. Ο οικονομικός φορέας με την επωνυμία «...» σε συνέχεια της πρόσκλησης της αναθέτουσας για παροχή αιτιολόγησης - εξηγήσεων επί της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς του, αντί να υποβάλει την αιτιολόγηση και τα αναγκαία στοιχεία ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος «Επικοινωνία» του ΕΣΗΔΗΣ ως όφειλε, τα υπέβαλε αποκλειστικά έντυπα και σε σφραγισμένο φάκελο (τον οποίο μάλιστα χαρακτήρισε απαράδεκτα και ως εμπιστευτικό) με αποτέλεσμα να μην υπάρχει παραδεκτή και νόμιμη υποβολή της απαιτούμενης αιτιολόγησης εντός της αποκλειστικής και ανατρεπτικής προθεσμίας του άρθρου 88 του ν. 4412/2016. Ειδικότερα:

8. Κατά το άρθρο 22 παρ. 1 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 36, όλες οι επικοινωνίες, καθώς και όλες οι ανταλλαγές πληροφοριών δυνάμει του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 3 έως 221) ιδίως η ηλεκτρονική υποβολή, εκτελούνται μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 36 και 37 και του Παραρτήματος IV του Προσαρτήματος Α'. Τα εργαλεία και οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για τις επικοινωνίες μέσω του ΕΣΗΔΗΣ, καθώς και τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, δεν δημιουργούν διακρίσεις, είναι γενικώς προσιτά και διαλειτουργικά με τις γενικά χρησιμοποιούμενες ΤΠΕ, και δεν

περιορίζουν την πρόσβαση των οικονομικών φορέων στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Επίσης το άρθρο 36 του νόμου ορίζει ότι οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σύναψης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος νόμου, με εκτιμώμενη αξία ανώτερη των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ. 9. Σε εφαρμογή των ανωτέρω οι παρ. 3.3 και 3.4. του άρθρου 16 της Κ.Υ.Α. 64233/08.06.2021 ορίζουν ότι οι πιστοποιημένοι χρήστες των οικονομικών φορέων μέσω του Υποσυστήματος: α) αποστέλλουν τις διευκρινίσεις τους κατά την έννοια του άρθρου 102 του ν. 4412/2016, β) λαμβάνουν γνώση των λοιπών συμμετεχόντων, των προσφορών τους ή των αιτήσεων συμμετοχής, των υποβληθέντων στοιχείων και δικαιολογητικών αυτών και των παρεχόμενων από αυτούς διευκρινίσεων, σύμφωνα με την κατά περίπτωση ακολουθούμενη διαδικασία και τα οριζόμενα στο άρθρο 100 του ν. 4412/2016, με την επιφύλαξη των στοιχείων αυτών που έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 21 και 257 του ν. 4412/2016. Κάθε άλλη επικοινωνία μεταξύ οικονομικών φορέων και αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων πραγματοποιείται μέσω του Υποσυστήματος και ειδικότερα μέσω της λειτουργικότητας «Επικοινωνία» της εκάστοτε ηλεκτρονικής διαδικασίας.

10. Σύμφωνα δε με το άρθρο 88 παρ. 1 του ν. 4412/2016 «όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής». 11. Περαιτέρω κατά το άρθρο 2.2 της Διακήρυξης «...Κάθε είδους επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του «ΟΠΣ- Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ» και κατά το άρθρο 3.1 της Διακήρυξης «Οι προσφορές υποβάλλονται από τους ενδιαφερομένους ηλεκτρονικά, μέσω της διαδικτυακής πύλης

www.promitheus.gov.gr του ΟΠΣ ΕΣΗΔΗΣ, μέχρι την καταληκτική ημερομηνία και ώρα που ορίζεται στο άρθρο 18 της παρούσας διακήρυξης, σε ηλεκτρονικό φάκελο του υποσυστήματος «ΕΣΗΔΗΣ- ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ» και υπογράφονται, τουλάχιστον, με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, η οποία υποστηρίζεται από αναγνωρισμένο (εγκεκριμένο) πιστοποιητικό, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 4412/2016. Για τη συμμετοχή στην παρούσα διαδικασία οι ενδιαφερόμενοι οικονομικοί φορείς ακολουθούν τη διαδικασία εγγραφής του άρθρου 5 παρ. 1.2 έως 1.4 της Κοινής Υπουργικής Απόφασης «Ρυθμίσεις τεχνικών ζητημάτων που αφορούν στην ανάθεση των Δημοσίων Συμβάσεων έργων, μελετών, και παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών με χρήση των επιμέρους εργαλείων και διαδικασιών του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.), με αρ. ..., (εφεξής «ΚΥΑ ΕΣΗΔΗΣ-ΕΡΓΑ»)).

12. Σε πλήρη δε συμμόρφωση με τις ως άνω κανονιστικές διατάξεις, το άρθρο 4 παρ. 1 η' της διακήρυξης ορίζει «...Ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, τεκμαίρονται οικονομικές προσφορές που εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν... Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή απαιτεί από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος... Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία», ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης».

13. Από την ανωτέρω αδιάστικτη διατύπωση των άρθρων 4 παρ.1η' και 2.2. της εν λόγω Διακήρυξης και των άρθρων 22, 36 και 88 παρ. 1 του ν. 4412/2016, συνάγεται σαφώς ότι η ηλεκτρονική υποβολή των εξηγήσεων για ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά μέσω του ηλεκτρονικού τόπου του υπόψη

Διαγωνισμού (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) είναι υποχρεωτική για τον προσκαλούμενο προς τούτο οικονομικό φορέα εντός της ρητής αποκλειστικής και ανατρεπτικής προθεσμίας που θέτει ο νόμος. Συνεπώς, βάσει της αρχής της δεσμευτικότητας της Διακήρυξης και της αρχής της τυπικότητας που διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, εξηγήσεις που δεν υποβλήθηκαν εμπροθέσμως σε ηλεκτρονική μορφή, θεωρούνται ως μη υποβληθείσες και η πλημμέλεια αυτή δεν δύναται να θεραπευθεί μόνον δια της υποβολής τους εντύπως (βλ. ΔΕφΑθ. 277/2019, Α.Ε.Π.Π 86/2021, 562/2019 ΑΕΠΠ και 1004/2020, σκέψη 17 κ.λπ.). Θα πρέπει στο σημείο αυτό να υπομνησθεί ότι ο τρόπος συντάξεως των προσφορών, υποβολής δικαιολογητικών και εξηγήσεων από τους οικονομικούς φορείς στο πλαίσιο των δημοσίων διαγωνισμών διέπεται από την αρχή της τυπικότητας, η οποία αποσκοπεί στην εξασφάλιση αφενός της τηρήσεως των αρχών του ανταγωνισμού, της διαφάνειας και του ίσου μέτρου κρίσεως, αφετέρου, της ανάγκης ευχερούς συγκρίσεως των προσφορών μεταξύ τους καθώς και στην αποφυγή του κινδύνου αλλοιώσεως αυτών (ΣΤΕ127/2015, 1971/2013, 194/2011, 804/2010, 3084/2008, 1895/2007, 3769/2003, ΕΑ 860, 689/2011, 1008/2009, 817/2008). Η ηλεκτρονική υποβολή αυτών μέσω του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) αποτελεί την ουσιαστική δικλείδα ασφαλείας για την τήρηση των ως άνω αρχών, ως προς την οποία δεν συγχωρούνται εκπτώσεις.

14. Κατ' ευθεία παράβαση των ως άνω σαφών και απερίφραστων διατάξεων ο οικονομικός φορέας «...» υπέβαλε τις απαιτούμενες εξηγήσεις του άρθρου 88 παρ. 1 του ν. 4412/2016, όχι ηλεκτρονικά μέσω του συστήματος «Επικοινωνία» ως όφειλε, αλλά απαραδέκτως σε σφραγισμένο έντυπο φάκελο, ο οποίος έλαβε αριθμό πρωτοκόλλου Σε ηλεκτρονική μορφή κατέθεσε μόνο το με ημερομηνία 9-2-2022 μονοσέλιδο έγγραφο, στο οποίο παραπέμπει για την αιτιολόγηση της προσφορά του στον ως άνω σφραγισμένο φάκελο σε έντυπη μορφή. Τέτοια υποβολή, ωστόσο, λογίζεται ως μη γενόμενη και συνεπώς ο οικονομικός φορέας δεν ανταποκρίθηκε στην εκ του άρθρου 88 παρ. 1 ν. 4412/2016 υποχρέωσή του για σύννομη αιτιολόγηση της προσφοράς του, η οποία πλέον απορρίπτεται ως μη κανονική

και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής. Η ουσιώδης αυτή παράλειψη είναι μη ιάσιμη και σε καμία περίπτωση (ακόμα και σε περίπτωση έκδοσης νέας απόφασης με νέα αιτιολογία), δεν δύναται η αναθέτουσα αρχή να παράσχει νέα προθεσμία στον οικονομικό φορέα για υποβολή εκ νέου των εξηγήσεων του, καθώς αυτό θα αντέβαινε την ρητή αποκλειστική και ανατρεπτική προθεσμία του άρθρου 88 του ν. 4412/2016, αλλά και τις αρχές της τυπικότητας, της διαφάνειας και της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων.

B. Παράλειψη υπολογισμού του έμμεσου κόστους - γενικών εξόδων του έργου και πλημμελής αιτιολόγηση των προσφορών των συνεργατών του οικονομικού φορέα «....» στην αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του. [...]

Επειδή, στην εγκύκλιο υπ' αριθμ. 9/2017 του ΥΠΟΜΕ με θέμα Παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το άρθρο 53 παρ. 7 περ. θ' (Γενικά έξοδα και εργολαβικό όφελος) του Ν.4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) ορίζεται ότι «Ο προϋπολογισμός μελέτης ενός έργου είναι η αναγκαία για τη δημοπράτησή του τελική (σε σχέση με αρχικές προεκτιμήσεις) λεπτομερής εκτίμηση του κόστους, με βάση τα στοιχεία των συμβατικών τευχών και ιδίως της τεχνικής μελέτης και των προδιαγραφών, τη δομική ανάλυση (WBS - work breakdown structure), τις προτεινόμενες ή δεσμευτικές μεθοδολογίες κατασκευής, το σχέδιο ανάπτυξης του έργου, τις επικρατούσες επιτόπου συνθήκες, τις τιμές υλικών, εργατικών και μηχανικού εξοπλισμού, τυχόν ειδικές απαιτήσεις και τα γενικά έξοδα του αναδόχου. Στον κατά τα ανωτέρω προϋπολογισμό διακρίνεται: Άμεσο κόστος: είναι το συνολικό κόστος των επί μέρους εργασιών οι οποίες συνθέτουν το φυσικό αντικείμενο του έργου και περιλαμβάνουν τα κόστη υλικών (ενσωματούμενων ή χρησιμοποιούμενων), εργατικών μηχανικού εξοπλισμού και πιθανών υπεργολάβων. Είναι το κόστος που μπορεί να εντοπιστεί και υπολογιστεί σε συγκεκριμένες εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Πρόκειται για κόστος πρωτογενούς κατασκευής το οποίο αθροιζόμενο για το σύνολο των εργασιών δίνει το συνολικό άμεσο κόστος του έργου. Γενικά πρόκειται για κόστος συνδεδεμένο με τη δραστηριότητα (activity related cost). Έμμεσο κόστος (γενικά έξοδα του

έργου): είναι το τμήμα του κόστους του έργου, το οποίο δεν μπορεί να κατανεμηθεί σε συγκεκριμένη εργασία/ες ή λειτουργία/ες. Τέτοια είναι τα γενικά έξοδα του εργοταξίου, τα έξοδα εγγυητικών – ασφαλίσεων, τα γενικά έξοδα της επιχείρησης (το αναλογούν κόστος έδρας επιχείρησης ή/και λειτουργίας κοινοπραξίας), διάφορες κρατήσεις, φόρος εισοδήματος κ.λπ. ΕΜΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ - ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ. Α. ΣΤΑΘΕΡΑ ΕΞΟΔΑ. Περιλαμβάνουν τις δαπάνες: Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης • Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης Περίφραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης • Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης • Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους. • Κινητοποίησης (εισκόμισης στο εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης (π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο 1 Λαμβάνεται υπόψη η τεχνική διάρκεια ζωής του αντικειμένου και η αναγκαιότητα αντικατάστασης στη διάρκεια της συμβατικής περιόδου.3. χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης. • Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις τροποποιήσεις εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος. • Προσυμβατικού σταδίου • Διάθεσης μέσων ατομικής προστασίας • Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (π.χ. εξεύρεση χώρων γραφείων και λοιπών εγκαταστάσεων, χρηματοοικονομικών εξόδων, απαιτήσεων για μελέτες που μπορεί να προκύψουν κατά την πορεία

των εργασιών, εκτεταμένες διαφωνίες και απαίτηση ισχυρής νομικής υποστήριξης, απαιτήσεις για μέτρα προστασίας από μη ληφθείσες υπόψη ακραίες επιτόπου συνθήκες, κλοπές μη καλυπτόμενες από ασφάλιση). Με βάση τον ορισμό τα ΓΕ αναφέρεται μόνο στα έξοδα που επηρεάζουν και αφορούν όλες τις εργασίες και όχι αποκλειστικά κάποιες συγκεκριμένες. Υπό τη θεώρηση αυτή, το κόστος π.χ. των χωματουργικών μηχανημάτων, η εγκατάσταση παραγωγής σκυροδέματος, η εγκατάσταση και τα μηχανήματα ασφαλικών, δεν εμπίπτουν στα γενικά έξοδα».

23. Επειδή, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ως άνω εγκύκλιο 9/2017 τα γενικά έξοδα του έργου συν το όφελος του εργολάβου, τα οποία μπορεί να προβλέπεται στη διακήρυξη του έργου ότι προστίθενται στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης (άρθρο 53 παρ. 7 εδ. θ' Ν.4412/2016) περιλαμβάνουν τα ακόλουθα κονδύλια και υπολογίζονται βάσει του κάτωθι προτεινόμενου ποσοστού % του άμεσου κόστους (κόστους εργασιών): (α) Σταθερά έξοδα, δηλαδή άπαξ αναλαμβανόμενα κατά τη διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες: (1) Εξασφάλισης και διαρρύθμισης εργοταξιακών χώρων, για την ανέγερση κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων π.χ. γραφείων, εργαστηρίων και λοιπών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,05%) (2) Ανέγερσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων του Αναδόχου ή άλλων, εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,20%) (3) Περίφραξης ή/και διατάξεων επιτήρησης εργοταξιακών εγκαταστάσεων και χώρων εκτέλεσης εργασιών εφόσον προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. (0,05%) (4) Εξοπλισμού κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων για τη διασφάλιση λειτουργικής ετοιμότητας, εξασφάλισης ύδρευσης, ηλεκτρικού ρεύματος, τηλεφωνικής σύνδεσης και αποχέτευσης, καθώς και λοιπών απαιτούμενων ευκολιών, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης. (0,75%) (5) Απομάκρυνσης κύριων και βοηθητικών εργοταξιακών εγκαταστάσεων μετά την περαίωση του έργου, καθώς και οι δαπάνες αποκατάστασης των χώρων κατά τρόπο αποδεκτό και σύμφωνα με τους εγκεκριμένους Περιβαλλοντικούς Όρους. (0,15%) (6) Κινητοποίησης (εισκόμισης στο εργοτάξιο) του απαιτούμενου εξοπλισμού γενικής χρήσης

(π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού), όπως προβλέπεται στο χρονοδιάγραμμα του έργου και αποκινητοποίησης με το πέρας του προβλεπόμενου χρόνου απασχόλησης. (0,05%) (7) Διάθεση μέσων ατομικής προστασίας (0,02%). (8,9) Οι δαπάνες επισκόπησης των μελετών του έργου και τυχόν συμπληρώσεις τροποποιήσεις, εφόσον δεν περιλαμβάνονται στο άμεσο κόστος. Οι δαπάνες συμπλήρωσης των ΣΑΥ/ΦΑΥ (Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας/Φάκελος Ασφάλειας και Υγείας) και Π.Π.Ε. σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. (0,30%) (10) Για φόρους (3%) (11) Για εγγυητικές. (0,30%) (12) Ασφάλισης του έργου (0,5%) (13) Δαπάνες προσυμβατικού σταδίου (0,08%) (14) Για επισφαλή έξοδα πάσης φύσεως (0,7%) (β) Χρονικώς συντηρημένα έξοδα, δηλαδή εξαρτώμενα από τη χρονική διάρκεια της σύμβασης, τα οποία περιλαμβάνουν τις δαπάνες: (1) Χρήσεως - λειτουργίας των εργοταξιακών εγκαταστάσεων και ευκολιών (περιλαμβάνει τη χρήση των εγκαταστάσεων και χώρων καθαρών σύμφωνα με τις προβλέψεις των εγκεκριμένων Περιβαλλοντικών Όρων) (0,7%) (2) Προσωπικού γενικής επιστάσεως και διοίκησης του Αναδόχου (4%) (3) Νομικής υποστήριξης. (0,06%) (4) Εξωτερικών τεχνικών συμβούλων με ad hoc μετάκληση. (0,24%) (5) Για την εκτέλεση των καθηκόντων της παραπάνω κατηγορίας προσωπικού π.χ. χρήση αυτοκινήτων (0,6%) (6) Λειτουργίας μηχανημάτων γενικής χρήσης π.χ. γερανοί, οχήματα μεταφοράς προσωπικού. (0,30%) (7) Μετρήσεων γενικών δεικτών και παραμέτρων που προβλέπονται στους εγκεκριμένους περιβαλλοντικούς όρους και λήψη μέτρων για συμμόρφωση προς αυτούς. (0,20%) (8) Συντήρησης του έργου για τον προβλεπόμενο χρόνο. (0,25%) (9) Τόκοι κεφαλαίων κίνησης και γενικότερα χρηματοοικονομικό κόστος. (0,8%) (10) Το αναλογούν, σε σχέση με τη συμμετοχή του στον κύκλο εργασιών της (2,2%) Μερικό Σύνολο $\alpha + \beta = 15,50\% + \text{προσδοκώμενο όφελος } 2,5\% = \text{ΣΥΝΟΛΟ } 18\% \dots \dots$. 24. Επειδή, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του προϋπολογισμού μελέτης της υπό κρίση διακήρυξης, στην εκτιμώμενη αξία της σύμβασης προστίθεται, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 53 παρ. 7 εδ. θ του Ν.4412/2016 και την εγκύκλιο 9/2017, ποσοστό 18% «για γενικά και επισφαλή έξοδα, εργαλεία, εγκαταστάσεις και πάσης φύσεως βάρη ή υποχρεώσεις του αναδόχου και όφελος αυτού: $= 18\% \times \Sigma \sigma \iota$ ». Δηλαδή,

σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον υπό κρίση προϋπολογισμό μελέτης, ο τελευταίος περιλαμβάνει το κονδύλι των γενικών εξόδων (α+β της ανωτέρω εγκυκλίου 15,5%) συν του προσδοκώμενου οφέλους (2,5%), σαν ενιαίο κεφάλαιο με ποσοστό 18%, χωρίς να διακρίνει σε συγκεκριμένα επιμέρους κονδύλια. Ο κατά τα ανωτέρω υπολογισμός των γενικών εξόδων του επίδικου έργου δεν έχει την έννοια ότι, κατά την αιτιολόγηση υπερβολικά χαμηλής προσφοράς, αποκλείεται η εκ μέρους διαγωνιζόμενου επίκληση και απόδειξη της συνδρομής για την επιχείρησή του ειδικών συνθηκών αναφορικά με επιμέρους κονδύλια αυτού εν όψει των οποίων ειδικών συνθηκών ο διαγωνιζόμενος εξοικονομεί δαπάνη σε σχέση με την κατά τα ανωτέρω καθορισθείσα από την Ομάδα Εργασίας.

25. Επειδή, σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης ορίζεται ότι «8.2. Τα γενικά έξοδα, όφελος κ.λ.π. του Αναδόχου και οι επιβαρύνσεις από φόρους, δασμούς κ.λ.π. καθορίζονται στο αντίστοιχο άρθρο της Ε.Σ.Υ. Ο Φ.Π.Α. βαρύνει τον Κύριο του Έργου». Επομένως, συνάγεται ότι τα γενικά έξοδα υπολογίζονται κατ' αρχήν με βάση τον προϋπολογισμό του έργου και όχι με βάση την προσφορά του αναδόχου (πρβλ σχετ. ΣτΕ 3638/2008, ΣτΕ ΕΑ 79/2006, 787/2005 και ad hoc 252/2020 ΔΕΦ Αθ σκ.17).

26. Εν προκειμένω, εξετάζοντας την αιτιολόγηση προσφοράς που υποβλήθηκε από τον διαγωνιζόμενο φορέα «....» που κατατάχθηκε σε καλύτερη θέση από τη θέση της εταιρείας μας στη σειρά μειοδοσίας, διαπιστώσαμε ότι είναι όλως αβάσιμη και εσφαλμένη, εμπεριέχουσα πλήθος ανακρίβειών και ασαφειών, οι οποίες ουδόλως τυχαίες είναι αλλά απότοκες της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς του εν λόγω φορέα. Ειδικότερα:

26.1. Ο εν λόγω φορέας προχώρησε σε λανθασμένο υπολογισμό του έμμεσου κόστους - γενικών εξόδων του έργου στην τεκμηρίωση που υπέβαλε για την αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του. Συγκεκριμένα, στις σελίδες 14- 15/16 της υποβληθείσας τεκμηρίωσης της εταιρείας αναφέρεται σχετικά με το προϋπολογισθέν συνολικό κόστος του έργου ότι «Από τα παραπάνω προκύπτει ότι το κόστος για το παραπάνω έργο σύμφωνα με τα δικά μας κοστολόγια ανέρχεται στο ποσό των: 277.005,55€ (υλικά) + 29.500,00€ (εργασία) = 306.505,55€. Υπολογίζεται στο παραπάνω κόστος ότι

προστίθεται και το κόστος των ασφαλιστικών εισφορών του έργου, που όπως προκύπτει από τους Πίνακες του ΕΦΚΑ για τα Δημόσια Έργα, θεωρούμε ένα Μέσο Ποσοστό 7% επί του αντικειμένου. Έτσι : $306.505,55\text{€} \times 0,07 = 21.455,39\text{€}$. Επίσης, προσθέτουμε κατά αναλογία και το κόστος για λοιπές δαπάνες μεταφορών – καυσίμου : 2000€ πλέον ΦΠΑ. Τελικώς προκύπτει το κόστος των : $306.505,55 + 21.455,39 + 2.000 = 329.960,94\text{€}$... Χωρίς το κόστος των απροβλέπτων των οποίων οι ποσότητες δεν έχουν συμπεριληφθεί στα παραπάνω κοστολόγια το ποσό της προσφοράς μας ανέρχεται στο ποσό των 365.447,77€».

Από τα ως άνω αναφερόμενα ποσά το κόστος των υλικών, της εργασίας και των μεταφορών - καυσίμων αφορούν το άμεσο κόστος του έργου. Παραδόξως, δεν γίνεται καμία αναφορά από τον οικονομικό φορέα στο έμμεσο κόστος, που φυσικά δεν περιορίζεται στο κόστος των ασφαλιστικών εισφορών του έργου, αλλά περιλαμβάνει πληθώρα άλλων πάγιων εξόδων του Αναδόχου όπως α) του προσωπικού γενικής επιστάσεως - διοίκησης και των δαπανών για την εκτέλεση των καθηκόντων του π.χ. χρήσης αυτοκινήτων, β) του αναλογούντος κόστους έδρας της επιχείρησης, γ) των επισφαλών πάσης φύσεως γενικών εξόδων κ.λπ. Τα ανωτέρω κόστη περιγράφονται αναλυτικά στην με αρ. 9/2017 εγκύκλιο του ΥΠΟΜΕ η οποία εφαρμοζόμενη στον προϋπολογισμό των 554.771,51€ (χωρίς Γ.Ε. & Ο.Ε. και απρόβλεπτα) του έργου, ελλείπει άλλης τεκμηρίωσης ειδικών συνθηκών εξοικονόμησης δαπανών στο έμμεσο κόστος του φορέα, προκύπτει έμμεσο κόστος $554.771,51\text{€} \times 15,5\% = 85.989,58\text{€}$, το οποίο περιλαμβάνει το κόστος των ασφαλιστικών εισφορών του έργου. Ως εκ τούτου, αναπόδραστα το πραγματικό κόστος του έργου βάσει των υπολογισμών του διαγωνιζόμενου διαμορφώνεται ως $306.505,55$ (υλικά & εργασία) + $85.989,58\text{€}$ (έμμεσο κόστος) + 2.000 (μεταφορές & καύσιμα) = $394.495,13\text{€}$, το οποίο συγκρινόμενο με το ποσό των 365.447,77€ (χωρίς απρόβλεπτα), που θα συμβασιοποιηθεί σε περίπτωση που αναδειχθεί ανάδοχος, καταλήγει σε ζημιά ποσού τουλάχιστον 29.047,36€. Είναι συνεπώς πρόδηλα αβάσιμη και εσφαλμένη η αιτιολόγηση εκ μέρους του φορέα, καθώς εν προκειμένω συντρέχει όντως αδικαιολόγητα χαμηλή προσφορά.

26.2. Ο εν λόγω φορέας προσκόμισε προς αιτιολόγηση του κόστους εργασιών της προσφοράς του τα ακόλουθα έγγραφα : α) Υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του εργολάβου κ. ... αναφορικά με το κόστος του συνόλου των χρωματισμών, β) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του εργολάβου κ. ... αναφορικά με το κόστος του συνόλου των επιστρώσεων, γ) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του εργολάβου κ. ... αναφορικά με το κόστος του συνόλου των ξυλοτύπων - σκυροδετήσεων, τοποθέτησης παιχνιδιών και φυτεύσεων, δ) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του κατασκευαστή αλουμινίου κ. Κωνσταντίνου Κοκοτάκη αναφορικά με την κατασκευή και τοποθέτηση βάσεων στήριξης φωτοβολταϊκού συστήματος, ε) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του ηλεκτρολόγου μηχανικού και νόμιμου εκπροσώπου του διαγωνιζόμενου φορέα κ. αναφορικά με το κόστος του συνόλου των ηλεκτρομηχανολογικών εργασιών του έργου, στ) οικονομική προσφορά της εταιρείας ... για τα υλικά και τις εργασίες δομημένης καλωδίωσης, ζ) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του εργολάβου χωματουργικών κ. ... αναφορικά με το κόστος του συνόλου των χωματουργικών εργασιών του έργου. Ωστόσο, το σύνολο των ανωτέρω εξαιρετικά ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών αναφέρουν μόνο το τελικό ποσό εκάστης προσφοράς και δεν περιλαμβάνουν ανάλυση ως προς τα επιμέρους κόστη που αφορούν τις τιμές μονάδος των υλικών και εργασιών του κάθε άρθρου του τιμολογίου που περιλαμβάνουν. Μια τέτοια ανάλυση θα καταδείκνυε αδιάσειστα τον όλως ανεδαφικό χαρακτήρα των ως άνω δηλώσεων. Περαιτέρω, οι ανωτέρω υπεύθυνες δηλώσεις έχουν υπογραφεί μετά την υποβολή της προσφοράς, καθότι χαρακτηριστικά αναφέρουν ότι ο διαγωνιζόμενος φορέας «είναι ο πρώτος στη σειρά μειοδοσίας», και άρα δεν δύναται βασίμως να υποστηριχθεί ότι ελήφθησαν υπόψιν για τη σύνταξη της προσφοράς του. Προδήλως, η διαμόρφωση της οικονομικής προσφοράς ερείδεται επί πραγματικών στοιχείων και πραγματικών οικονομικών μεγεθών που έχει στη διάθεση του ο συμμετέχων και όχι επί μελλοντικών, νέων ή και υποθετικών δεδομένων. Εξάλλου, η ζητούμενη από την Αναθέτουσα Αρχή αιτιολόγηση της οικονομικής προσφοράς ενός συμμετέχοντος συνιστά την αναλυτική παράθεση των στοιχείων που έλαβε ο υπόψιν διαγωνιζόμενος προς θεμελίωση της οικονομικής του προσφοράς και άρα τα επικαλούμενα ως

αιτιολόγηση στοιχεία προδήλως προϋπάρχουν κατά τον χρόνο σύνταξης αυτής. Επιπλέον, κατά το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 και τη διακήρυξη η αιτιολόγηση του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της οικονομικής προσφοράς απαιτεί την παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων και όχι γενικόλογες αναφορές και απλή μνεία τελικών ποσών δίχως ανάλυση του τρόπου υπολογισμού τους (ΑΕΠΠ 188/2022).

26.3. Προς επιβεβαίωση των ανωτέρω, χαρακτηριστική είναι η κατατεθείσα β) υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του κ. ... που διατείνεται ότι θα κατασκευάσει το σύνολο των επιστρώσεων του έργου, έκτασης άνω των 2.000 m², στην ασύλληπτη τιμή των 1.500€, ήτοι λιγότερο από 0,75€/m²! (για τους γνωστές της αγοράς αυτά είναι αδιανόητα νούμερα). Η συγκεκριμένη προσφορά συγκρινόμενη με τις αντίστοιχες προσφορές του ίδιου εργολάβου σε μεγαλύτερης έκτασης έργα της εταιρείας μας στο παρελθόν, αναδεικνύει τον παραλογισμό της κατατεθείσας τεκμηρίωσης του διαγωνιζόμενου φορέα. Στις προσκομιζόμενες, με την παρούσα προσφυγή, προσφορές τον Μάρτιο και Οκτώβριο του 2018 προσφέρονται οι ρεαλιστικές τιμές των 3,00€/m² για επιστρώσεις με κυβόλιθους (όμοιο άρθρο με Α.Τ. 30), 5,00€/m² για επιστρώσεις με πλάκες τσιμέντου (όμοια άρθρα με Α.Τ. 22 & 23) και 7,00€/m² για επιστρώσεις τσιμεντοκονίας (όμοιο άρθρο με Α.Τ. 24).

26.4. Ενδιαφέρον επίσης εμφανίζει και η προσκόμιση, εν είδει αυτοδέσμευσης, στην τεκμηρίωση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του διαγωνιζόμενου φορέα της ε) υπεύθυνης δήλωσης - προσφοράς του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα κ. ... ότι προτίθεται να εκτελέσει το σύνολο των εργασιών της κατηγορίας Ηλεκτρομηχανολογικές Εργασίες αρχικού προϋπολογισμού 311.514,50€ (χωρίς Γ.Ε. & Ο.Ε.) στην εξωπραγματική τιμή των 2.000€, χωρίς φυσικά καμία αιτιολόγηση της επιμέρους αυτής προσφοράς! Ήτοι, ότι ο τελευταίος προτίθεται στην τιμή αυτή, μεταξύ άλλων, να τοποθετήσει και να συνδέσει ηλεκτρολογικά 75 ιστούς φωτισμού, 115 φωτιστικά, 2 πίλλαρ και 7,5 km υπόγειων σωλήνων - καλωδίων! [...] Ο εν λόγω φορέας αποτελεί προσωπική εμπορική εταιρεία, στην οποία η διασύνδεση μεταξύ του νομικού προσώπου και των μελών του είναι η πλέον άμεση. Για να θεμελιώσει, ωστόσο, το άτοπο της προσφοράς αποστασιοποιείται από τον ρόλο του προσωπικού εταίρου και αυτοαναγορεύεται σε τρίτο εξωτερικό εργολάβο, ο οποίος θα αμειφθεί για το

σύνολο των εργασιών αυτών με ένα ευτελές τίμημα πλέον Φ.Π.Α. Η επίκληση, ωστόσο, της προσφοράς αυτής του κ. ... είναι αβάσιμη και προσχηματική, καθώς ο ίδιος, όπως προκύπτει από το άρθρο 11 παρ. 1 του ισχύοντος καταστατικού της εταιρείας (Κ.Α.Κ. ΓΕΜΗ ...) έχει «υποχρέωση παροχής της προσωπική του εργασίας για την ανάπτυξη της εταιρείας και την εκπλήρωση του εταιρικού σκοπού της κατά τον καλύτερο και αποτελεσματικότερο τρόπο». Συνεπώς, η υπεύθυνη δήλωση - προσφορά του καταρτίστηκε τεχνηέντως με σκοπό την δικαιολόγηση του κόστους και μόνο. Η Επιτροπή Διαγωνισμού λαμβάνοντας υπόψη α) το στοιχείο της νομικής σχέσης του κ. ... με την εταιρεία (εταίρος και όχι τρίτος) και β) πρωτίστως την ίδια την φύση των εν λόγω ηλεκτρολογικών εργασιών, οι οποίες δεν μπορούν να εκτελεστούν μόνο από ένα άτομο (ένας ηλεκτρολόγος μηχανικός χρειάζεται τουλάχιστον δύο βοηθούς για να τοποθετήσει τους ηλεκτρολογικούς σωλήνες και να περάσει τα καλώδια από μέσα τους, για να συνδέσει τα φωτιστικά, για να μεταφέρει και να τοποθετήσει τους άνω των 100kg βάρους ιστούς φωτισμού κ.λπ.) όφειλε να απορρίψει την ανακριβή, αβάσιμη και προσχηματική αιτιολόγηση. Είναι δε εντελώς ανεπίτρεπτο η Επιτροπή Διαγωνισμού και η Οικονομική Επιτροπή να αποδέχονται με ευκολία τέτοιους απλοϊκούς και ανακριβείς ισχυρισμούς, ότι δηλαδή ο εταίρος του φορέα ως τρίτος θα εκτελέσει μόνος του και αυτοδύναμα το σύνολο των εργασιών αυτών και δη έναντι ευτελούς και συμβολικού αντιτίμου. Τέτοιοι ισχυρισμοί προσβάλλουν την κοινή λογική, η δε αβασιμότητα αυτών είναι καταφανής ακόμα και σε μη μηχανικούς ή ανθρώπους με κοινή και όχι ειδική πείρα σε τέτοιους είδους έργα. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει ακυρότητας και τούτο διότι η κρίση της Αναθέτουσας Αρχής περί του δικαιολογημένου της χαμηλής προσφοράς του καθού οικονομικού φορέα δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται καταρχήν στον έλεγχο της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη του άρθρου 88, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΑΕΠΠ Σ1588/2021). Ήτοι, η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, στο μέτρο που έκρινε παραδεκτή την πλημμελώς αιτιολογημένη και ζημιογόνο

προσφορά της εν λόγω εταιρείας, είναι παράνομη και ακυρωτέα, καθώς η προσφορά του υπό κρίση οικονομικού φορέα είναι προδήλως ανατιολόγητη, εσφαλμένη και αβάσιμη.

Γ. Ενσωμάτωση υλικών εκτός προδιαγραφών του Τιμολογίου Μελέτης και πλημμελής αιτιολόγηση των απαιτούμενων ημερομισθίων και των προσφορών των συνεργατών του οικονομικού φορέα «...» στην αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του.

27. Εξετάζοντας την αιτιολόγηση προσφοράς που υποβλήθηκε εντύπως από τον διαγωνιζόμενο φορέα «...» που κατατάχθηκε σε καλύτερη θέση από τη θέση της εταιρείας μας στη σειρά μειοδοσίας, διαπιστώσαμε ότι είναι όλως αβάσιμη και εσφαλμένη, εμπεριέχουσα πλήθος ανακρίβειών και ασαφειών, οι οποίες ουδόλως τυχαίες είναι αλλά απότοκες της αδικαιολόγητα χαμηλής προσφοράς του εν λόγω φορέα. Ειδικότερα: 27.1. Ο εν λόγω φορέας προσκόμισε μεταξύ άλλων προς αιτιολόγηση της ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς του τα ακόλουθα έγγραφα : α) Δυο οικονομικές προσφορές του εργολάβου κ. ... για την εκτέλεση μέρους των χωματουργικών εργασιών, β) Οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» για την εκτέλεση του συνόλου της ομάδας «Πράσινο» γ) Οικονομική προσφορά του εργολάβου κ... αναφορικά με το κόστος τμήματος της ομάδας «Ηλεκτρομηχανολογικές Εργασίες», δ) Οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» για τους ιστούς φωτισμού και τα φωτιστικά σώματα, ε) Οικονομική προσφορά της εταιρείας «...» για το φωτοβολταϊκό σύστημα στέγης. Ωστόσο, οι υπό α), β) και γ) οικονομικές προσφορές των συνεργατών του φορέα αναφέρουν μόνο το τελικό ποσό εκάστης προσφοράς και δεν περιλαμβάνουν ανάλυση ως προς τα επιμέρους κόστη που αφορούν τις τιμές μονάδος των υλικών και εργασιών του κάθε άρθρου του τιμολογίου που περιλαμβάνουν. Εξάλλου, κατά το άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 και τη διακήρυξη η αιτιολόγηση του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα της οικονομικής προσφοράς απαιτεί την παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων και όχι γενικόλογες αναφορές και απλή μνεία τελικών ποσών δίχως ανάλυση του τρόπου υπολογισμού τους (ΑΕΠΠ 188/2022). Χαρακτηριστική μάλιστα είναι η αντίφαση των υπό α) δύο οικονομικών προσφορών όπου ενώ για το με Α.Τ. 9 άρθρο «Μεταφορές με αυτοκίνητο δια μέσου οδών καλής

βατότητας» προσφέρεται 0,20€/tnkm την ίδια στιγμή για την μεταφορά αμμοχάλικου επί τυπικού φορτηγού ωφέλιμου φορτίου 20tn (αντιστοίχως $20tn \times 1,60m^3/tn = 32m^3$) στο δρομολόγιο ... - Πλατεία ... (συνολικής απόστασης 60km για μετάβαση και επιστροφή) προσφέρεται 6€/m³ ή ισοδύναμα $(6€/m^3 \times 32m^3) / (20tn \times 60km) = 0.16€/tnkm!$ Επιπλέον, οι υπό δ) και ε) οικονομικές προσφορές των συνεργατών του φορέα αφορούν υλικά εκτός των απαιτούμενων προδιαγραφών του Τιμολογίου μελέτης και ως εκ τούτου αδύνατα να ενσωματωθούν. Συγκεκριμένα, τα προτεινόμενα προς ενσωμάτωση «Φωτιστικό σώμα ... LED 60W και 4000K» και «Φωτιστικό σώμα ... LED 20W και 4000K» της εταιρείας «...» δεν καλύπτουν τη ρητή απαίτηση του Τιμολογίου Μελέτης στο άρθρο με Α.Τ. 56 «...Η ηλεκτρική ισχύς του φωτιστικού θα είναι 49W...» και στο άρθρο με Α.Τ. 57 «...Η ηλεκτρική ισχύς του φωτιστικού θα είναι 17W...» αντίστοιχα. Ομοίως, τα προτεινόμενα προς ενσωμάτωση 143 φωτοβολταϊκά πλαίσια 540Wr της εταιρείας «...» είναι κατά πρώτον εκτός προδιαγραφών κατά δεύτερον ελλιπή καθώς καλύπτουν μερικώς τη ρητή απαίτηση του Τιμολογίου Μελέτης στο άρθρο με Α.Τ. 88 «Φωτοβολταϊκό σύστημα στέγης συνολικής ισχύς 77,28kWp. Το σύστημα θα αποτελείται από τα φωτοβολταϊκά πλαίσια, τον μετατροπέα ηλεκτρικού ρεύματος, τον ηλεκτρικό πίνακα με επιτηρητή δικτύου και διατάξεις προστασίας, ένα σύστημα τηλεμετρίας και τη βάση στήριξης των Φ/Β πλαισίων. Θα εγκατασταθούν 168 φωτοβολταϊκά μονοκρυσταλλικά πλαίσια ισχύος 460Wr...». Ήτοι, ο φορέας κατά παράβαση των ρητών απαιτήσεων του Τιμολογίου αποφάσισε αυθαίρετα την εγκατάσταση μικρότερου αριθμού φωτοβολταϊκών πλαισίων μεγαλύτερης ισχύος. 27.2. Γενικότερα στο σύνολο της τεκμηρίωσης της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» του διαγωνιζόμενου φορέα υπάρχουν διάσπαρτα λάθη που παραδόξως πάντα βαίνουν προς όφελος του μειώνοντας φαινομενικά το συνολικό κόστος της προσφοράς του. Χαρακτηριστικά παραθέτουμε στη συγκεντρωτική σελίδα «Ανάλυση κόστους εργασίας - μηχανημάτων - υλικών ανά μέτωπο εργασιών» της ομάδας «Καθαιρέσεις - Μεταφορές» τα ακόλουθα λάθη α) Λάθος στο γινόμενο $32 [ημερ/σθια] \times 40 [€/ημερ/σθιο] = 480 [€]$, β) Λάθος στον υπολογισμό του κόστους του άρθρου με Α.Τ. 6 όπου δεν έχει υπολογιστεί το κόστος

διάστρωσης, διαβροχής και συμπύκνωσης που προβλέπει το Τιμολόγιο Μελέτης, γ) Παράλειψη προσαύξησης των συνολικών ποσοτήτων του άρθρου με Α.Τ. 6 με τον συντελεστή επιπλήσματος αμμοχάλικου $\varepsilon = 1,12$ (αύξηση κόστους κατά 12%), για τον υπολογισμό του επιπλέον υλικού που απαιτείται προκειμένου να επιτευχθεί ο απαιτούμενος βαθμός συμπύκνωσης, καθώς στο Τιμολόγιο Μελέτης αναφέρεται ρητά «...Τιμή ανά κυβικό μέτρο (m^3) συμπυκνωμένου όγκου». Επιπλέον, στη συγκεντρωτική σελίδα «Ανάλυση κόστους εργασίας - μηχανημάτων - υλικών ανά μέτωπο εργασιών» της ομάδας «Σκυροδέματα - Οπλισμοί» εντοπίζονται τα ακόλουθα λάθη α) Προκλητικά χαμηλός προσδιορισμός του συνολικού κόστους εργατικών ποσού 850€ για τις εργασίες σκυροδεμάτων όγκου 285 m^3 , συμπεριλαμβανομένου των οπλισμών και ξυλοτύπων, δηλαδή $850\text{€}/285m^3 = 2,98\text{€/}m^3$, όταν το ρεαλιστικό κόστος των εργασιών αυτών υπερβαίνει τα 13€/ m^3 . Ο φορέας, μάλιστα, διατείνεται ότι δύο άτομα μπορούν να σιδερώνουν, καλουπώνουν και σκυροδετούν 32 m^3 /ημέρα, ολοκληρώνοντας το σύνολο των εργασιών της ομάδας «Σκυροδέματα - Οπλισμοί» σε 9 ημέρες, λησμονώντας ότι στο υπογεγραμμένο χρονοδιάγραμμα της τεκμηρίωσης που κατέθεσε υπολόγιζε ότι απαιτείται χρόνος 2 μηνών! Ομοίως, στη συγκεντρωτική σελίδα «Ανάλυση κόστους εργασίας - μηχανημάτων - υλικών ανά μέτωπο εργασιών» της ομάδας «Επιχρίσματα - Χρωματισμοί - Επιστρώσεις» εντοπίζονται τα ακόλουθα λάθη α) Λάθος στον υπολογισμό του κόστους του άρθρου με Α.Τ. 30 όπου έχει υπολογιστεί αδικαιολόγητα κόστος κυβόλιθων 13,20€/ m^2 , ενώ βάσει της κατατεθείσας προσφοράς της εταιρείας «...» το κόστος τους ανέρχεται σε 185€/ tn ή αντιστοίχως 18,5€/ m^2 , β) Παράλειψη προσαύξησης του συνολικού κόστους της ομάδας με το κόστος των προβλεπόμενων από το Τιμολόγιο υλικών αρμολόγησης και υποστρώματος των επιστρώσεων, γ) Παράλειψη προσαύξησης του συνολικού κόστους της ομάδας με το κόστος της μεταφοράς των υλικών επίστρωσης στο έργο, αφού στην πλειοψηφία τους παραδίδονται στην έδρα των προμηθευτών. Ακόμα, στη συγκεντρωτική σελίδα «Ανάλυση κόστους εργασίας - μηχανημάτων - υλικών ανά μέτωπο εργασιών» της ομάδας «Εξοπλισμός» υπάρχει παράλειψη προσαύξησης του συνολικού κόστους της ομάδας με το κόστος της μεταφοράς των υλικών της εταιρείας «...», από τη ...

στ... ..., καθώς αυτά παραδίδονται στην έδρα του προμηθευτή. Τέλος, στη συγκεντρωτική σελίδα «Ανάλυση κόστους εργασίας - μηχανημάτων - υλικών ανά μέτωπο εργασιών» της ομάδας «Ηλεκτρομηχανολογικές Εργασίες» εντοπίζονται τα ακόλουθα λάθη α) Παράλειψη προσαύξησης του συνολικού κόστους της ομάδας με το κόστος της μεταφοράς των ιστών φωτισμού και των φωτιστικών από τη Θεσσαλονίκη στην Κρήτη, καθώς αυτά παραδίδονται στην έδρα των προμηθευτών, β) Λάθος στον υπολογισμό του κόστους του άρθρου με Α.Τ. 88 όπου δεν έχει υπολογιστεί το κόστος του μετατροπέα ηλεκτρικού ρεύματος, του ηλεκτρικού πίνακα με επιτηρητή δικτύου και διατάξεις προστασίας, του συστήματος τηλεμετρίας και των βάσεων στήριξης των Φ/Β πλαισίων, τα οποία απαιτούνται από το Τιμολόγιο και υπερβαίνουν το κόστος των 20.000€! Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει ακυρότητας και τούτο διότι η κρίση της Αναθέτουσας Αρχής περί του δικαιολογημένου της χαμηλής προσφοράς του καθού οικονομικού φορέα δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται καταρχήν στον έλεγχο της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη του άρθρου 88, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΑΕΠΠ Σ1588/2021). Ήτοι, η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής, στο μέτρο που έκρινε παραδεκτή την πλημμελώς αιτιολογημένη και ζημιογόνο προσφορά της εν λόγω εταιρείας, είναι παράνομη και ακυρωτέα, καθώς η προσφορά του υπό κρίση οικονομικού φορέα είναι προδήλως αναιτιολόγητη, εσφαλμένη και αβάσιμη. Δ. Πλήρης έλλειψη σαφούς, ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας.

28. Σε κάθε δε περίπτωση και επικουρικά των ανωτέρω προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση και το σχετικό πρακτικό της Επιτροπής Διαγωνισμού, το οποίο ενσωματώνει, στερούνται πλήρως αιτιολογίας με αποτέλεσμα να μην δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο ελέγχου και αξιολόγησης. Για τον λόγο αυτό η προσβαλλόμενη είναι ακυρωτέα, ελλείπουσας κάθε αιτιολογίας, η οποία στοιχειοθετεί και θεμελιώνει το αποφασιστικό σκέλος αυτής. Αναλυτικότερα, η αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής

πράξης και της ερμηνείας τους, της διαπίστωσης ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, τη διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης. [...]

Στην προκείμενη υπόθεση δεν συναντάται ίχνος αιτιολόγησης ως προς την αποδοχή των εξηγήσεων των οικονομικών φορέων. Ειδικότερα, στην προσβαλλόμενη απόφαση παρατίθεται μόνο η ημερομηνία 10/03/2022 γνωμοδότηση της Επιτροπής Διαγωνισμού, το περιεχόμενο της οποίας έχει ως ακολούθως: «Αξιολογούμε την Τεκμηρίωση των οικονομικών προσφορών των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων έπειτα από την 08/2022 απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, καθώς και τις διατάξεις του άρθρου 88 και των παραγράφων 1,2,3, του Ν.4412/2016 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Για την εταιρεία ..., με ποσοστό έκπτωσης 44,17% - Ως προς το 1ο ζήτημα θεωρούμε επαρκή την τεκμηρίωση αφού καλύπτει τα οικονομικά χαρακτηριστικά του έργου και βάση της τεκμηρίωσης το κόστος του έργου καλύπτεται επαρκώς από την μέση έκπτωση που έχει δοθεί. - Ως προς το 2ο ζήτημα η τεχνική λύση που προτείνεται καλύπτει τις Τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου - Ως προς το 3ο ζήτημα βεβαιώνεται πλήρως ότι η συμμόρφωση της εταιρείας ως προς την παρ. 2 του άρθρου 18 και ως προς την παρ. 2 του άρθρου 89. Βάση όλων των παραπάνω γνωμοδοτούμε ότι η παρούσα τεκμηρίωση είναι ΑΠΟΔΕΚΤΗ.

Για την εταιρεία «...», με ποσοστό έκπτωσης 42,83% - Ως προς το 1ο ζήτημα θεωρούμε επαρκή την τεκμηρίωση αφού καλύπτει τα οικονομικά χαρακτηριστικά του έργου και βάση της τεκμηρίωσης το κόστος του έργου καλύπτεται επαρκώς από την μέση έκπτωση που έχει δοθεί. - Ως προς το 2ο ζήτημα η τεχνική λύση που προτείνεται καλύπτει τις Τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου. - Ως προς το 3ο ζήτημα βεβαιώνεται πλήρως ότι η συμμόρφωση της εταιρείας ως προς την παρ. 2 του άρθρου 18 και ως προς την παρ. 2 του άρθρου 89. Βάση όλων των παραπάνω γνωμοδοτούμε ότι η παρούσα τεκμηρίωση είναι ΑΠΟΔΕΚΤΗ».

Πέραν δε του ως άνω περιεχομένου, ουδέν άλλο παρατίθεται στην προσβαλλόμενη προς αιτιολόγηση της αποδοχής των εξηγήσεων. Προφανώς η ως άνω αιτιολογία ούτε επαρκής, ούτε σαφής, ούτε εμπεριστατωμένη είναι. Η αναθέτουσα αρχή όφειλε, αφού πρώτα απέκλειε τον υποψήφιο οικονομικό φορέα «...» λόγω μη σύννομης - παραδεκτής υποβολής των εξηγήσεων, να αξιολογήσει το σύνολο των υποβαλλομένων με τις αιτιολογήσεις στοιχείων του έτερου οικονομικού φορέα και να κρίνει επ' αυτών με αιτιολογημένη κρίση της, πριν την απόφαση της για την αποδοχή της προσφοράς αυτού, το οποίο εν προκειμένω ουδόλως έπραξε. Αντίθετα, δέχθηκε αυθωρεί και χωρίς καμία κριτική αξιολόγηση τις εξηγήσεις αυτών με μια συνοπτική διατύπωση, η οποία θα μπορούσε να επαναλαμβάνεται σε οποιοδήποτε διαγωνισμό ανακύπτει το ίδιο ζήτημα. Ειδικότερα, η αναθέτουσα αρχή όφειλε να κρίνει εάν όντως συντρέχουν στην προκειμένη περίπτωση οι ευνοϊκές εκείνες συνθήκες υπό τις οποίες ο υποψήφιος προσωρινός ανάδοχος μπορεί να εκτελέσει το έργο κατά τα επιτασσόμενα από την υπόψη διακήρυξη και οι οποίες -συνθήκες- πράγματι δικαιολογούν την οικονομία που ο εν λόγω προσφέρων προβάλλει ότι επιτυγχάνει με την συνδρομή τους, ώστε τελικώς να αξιολογηθεί και να γίνει αποδεκτή ως αιτιολογημένη με τα αποδεικνυόμενα μεγέθη η υποβαλλόμενη προσφορά (απόφαση της 27ης Νοεμβρίου 2001,0285/99, και 0286/99, Lombardini και Mantovani, σκέψεις 51 έως 59 και 82 έως 85 (καθώς και προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα σημεία 48 έως 51), απόφαση της 22ας Ιουνίου 1989,0103/88, Fratelli Constanzo, σκέψεις 18-20, ΣτΕ 197/2015, πρβλ Ε.Σ. αποφ. VI Τμ. 1725, 1724, 1723/2012) συνακολούθως δε, να προκύπτει και το μέτρο σύγκρισης με την προσφορά των λοιπών οικονομικών φορέων, εφαρμόζοντας ούτως την αρχή της ίσης μεταχείρισης, της διαφάνειας και της χρηστής διοίκησης. Περαιτέρω, η αναθέτουσα αρχή όφειλε, επαληθεύοντας τα στοιχεία της προσφοράς με βάση την αιτιολόγηση που υποβλήθηκε, να αποφασίσει αιτιολογημένα αν θα δεχθεί ή θα απορρίψει αυτήν, προσδιορίζοντας κατά τρόπο συγκεκριμένο στην περίπτωση αποδοχής της προσφοράς, τα σημεία της αιτιολόγησης τα οποία κρίνει απολύτως επαρκή και λυσιτελή προκειμένου για την άρτια και πλέον συμφέρουσα βάσει τιμής εκτέλεση του έργου. Κατόπιν των ανωτέρω προβάλλεται επικουρικά και σε

κάθε περίπτωση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι άκυρη λόγω έλλειψης νόμιμης αιτιολογίας. Η αναθέτουσα αρχή, όφειλε αφού πρώτα απέκλειε τον δεύτερο σε κατάταξη οικονομικό φορέα λόγω μη παραδεκτής υποβολής των εξηγήσεών του, να παραθέσει αναλυτική, εμπειριστατωμένη και ελέγξιμη αιτιολογία ως προς την αποδοχή ή μη της προσφοράς του πρώτου σε κατάταξη οικονομικού φορέα. [...]»,

6. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα 1η Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (07.04.2022), ήτοι, δέκα (10) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 28.03.2022 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην απόρριψη της εν λόγω Προσφυγής, καθόσον η παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά (2^η σε σειρά κατάταξης), μετά την παροχή σχετικών επεξηγήσεων, βάσει του άρ. 88 του Ν. 4412/2016, ως ισχύει. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή. Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 362 παρ. 3 του Ν. 4412/2016 και του άρθρου 7 του ΠΔ 39/2017, η ασκηθείσα 2η Παρέμβαση κατατέθηκε εμπρόθεσμα (06.04.2022), ήτοι, εννέα (09) ημέρες μετά την κοινοποίηση της Προδικαστικής Προσφυγής στις 28.03.2022 στους λοιπούς προσφέροντες, σκοπεί δε στην απόρριψη της εν λόγω Προσφυγής, καθόσον η συγκεκριμένη παρεμβαίνουσα προδήλως ευνοείται από τη διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης Απόφασης, με την οποία έγινε δεκτή η οικονομική της προσφορά (1^η σε σειρά κατάταξης), μετά την παροχή σχετικών επεξηγήσεων, βάσει του άρ. 88 του Ν. 4412/2016, ως ισχύει. Ως εκ τούτου, ασκείται παραδεκτώς και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν από την Αρχή.

7. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η 1η παρεμβαίνουσα («...»), υποστηρίζει τα εξής: «...Με την παρούσα ζητούμε την απόρριψη της προσφυγής αναφορικά με την εταιρεία μας, για τους παρακάτω λόγους: Α) Αναφορικά με την έντυπη υποβολή της αιτιολόγησής μας. Ανεξάρτητα από την

ύπαρξη της διατύπωσης περί υποβολής των εξηγήσεων μέσω της λειτουργίας «επικοινωνία», το ουσιώδες είναι η τήρηση της αρχής της διαφάνειας, η οποία σε κανένα σημείο της διαδικασίας δεν έχει παραβιαστεί. Ειδικότερα τα στοιχεία της αιτιολογίας μας ήταν στην διάθεση οποιουδήποτε αιτούνταν πρόσβαση σε αυτά, και ο προσφεύγων ο ίδιος τα απέκτησε με απλή αίτηση του προς τον Δήμο. Συνεπώς εκ την μη τήρησης της του εν λόγω άρθρου της διακήρυξης, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν έχει τεθεί επί ποινή αποκλεισμού, δεν παραβιάστηκε καμία αρχή της διεξαγωγής της διαγωνιστικής διαδικασίας, ούτε η αρχή της ίσης μεταχείρισης και συνεπώς ο σχετικός λόγος πρέπει να απορριφθεί.

Β) Αναφορικά με την ασάφεια της αιτιολόγησής μας. Η προσφυγούσα στηρίζει την ασάφεια στις προσφορές των κ ..., της εταιρείας ... και του κ., ..., υποστηρίζοντας ότι οι σχετικές προσφορές είναι παντελώς αόριστες και δεν περιέχουν ανάλυση του τρόπου υπολογισμού του τελικού ποσού. Ο λόγος αυτός είναι εσφαλμένος και ολικά ψευδής, από δε την απλή ανάγνωση των σχετικών προσφορών, οι οποίες είναι αναλυτικότερες με υπολογισμό προσφοράς για κάθε επιμέρους εργασία, και ολικό άθροισμα προσφοράς εξαγόμενο από τα επιμέρους στοιχεία. Οι προσφορές έχουν ως εξής:

Υποβάλλονται ως συνημμένο αρχείο : Οικονομική προσφορά ..., Οικονομική προσφορά ..., Οικονομική προσφορά ...

Ειδικότερα στην περίπτωση των μεταφορών του κ. ..., όπου επιχειρείται να παρουσιαστεί ως αντίφαση η διαφοροποίηση τιμής σε παρόμοια εργασία (άλλη τιμή για ΑΤ 9 και άλλη για ΑΤ 6) η διαφοροποίηση τιμής οφείλεται ακριβώς στην ενδελεχή μελέτη των συνθηκών εκτέλεσης του έργου. Ειδικότερα στην περίπτωση του Α.Τ. 9 «Μεταφορές με αυτοκίνητο δια μέσου οδών καλής βατότητας» αφορά μεταφορές προϊόντων εκσκαφής, καθαίρεσης και απομάκρυνσής τους σε περιορισμένη ποσότητα των περίπου 70m³ ή σε 5 φορτηγά αυτοκίνητα. Αφορούν λοιπόν πολύ μικρή ποσότητα μεταφορών. Αντίθετα η τιμή στο ΑΤ 6 είναι μικρότερη επειδή έχουμε πού μεγάλη ποσότητα. Ειδικότερα, στο Α.Τ. 6 για τις εξυγιαντικές στρώσεις έχουμε μεταφορά 1.100m³*1,12επίπλυσμα=1.232m³, περίπου 82 φορτηγά αυτοκίνητα και είναι

φανερό ότι η τιμή μονάδος σίγουρα θα διαφοροποιείται προς τα κάτω λόγω μεγάλου όγκου εργασίας.

Γ) Επιπλέον οι δ και ε οικονομικές προσφορές (... και ...) έχουν ως εξής:
Υποβάλλονται ως συνημμένο αρχείο : Οικονομική προσφορά ..., Οικονομική προσφορά ...,

Από την ανάγνωση της ίδιας της προσφυγής προκύπτει ότι με την προσφορά μας, προσφέρουμε μέσω ... φωτιστικά με ισχύ μεγαλύτερη από την ζητούμενη από τις τεχνικές προδιαγραφές. Στο ΑΤ 56 ζητείται ισχύς 49 W και δίνουμε 60 ενώ στο ΑΤ 57 ζητείται ισχύς 17 W και δίνουμε 20.

Επιπλέον από την ανάγνωση της ίδιας της προσφυγής προκύπτει ότι με την προσφορά μας, προσφέρουμε μέσω ... φωτοβολταϊκό σύστημα στέγης συνολικής ισχύος 77,22kwp. Η μελέτη ζητάει 168 φωτοβολταϊκά μονοκρυσταλλικά πλαίσια ισχύος 460Wp ήτοι $168 \cdot 460 = 77,28 \text{kwp}$. Τα προτεινόμενα από εμάς είναι 143 φωτοβολταϊκά μονοκρυσταλλικά πλαίσια ισχύος 540Wp. ήτοι $143 \cdot 540 = 77,22 \text{kwp}$. Λόγω εκσυγχρονισμού κατασκευής των πλαισίων υπάρχει δυνατότητα να έχουμε την ίδια ισχύ με μικρότερο αριθμό πλαισίων. Με βάση τα παραπάνω οι τεχνικές προδιαγραφές δίνονται με παραπομπή σε επιδόσεις, συνεπώς έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 54 παρ. 3 και 6 ν. 4412/2016 που ορίζουν: « Άρθρο 54 3. Οι τεχνικές προδιαγραφές διατυπώνονται με έναν από τους κατωτέρω τρόπους: α) ως επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών, υπό την προϋπόθεση ότι οι παράμετροι είναι επαρκώς προσδιορισμένες ώστε να επιτρέπουν στους προσφέροντες να προσδιορίζουν το αντικείμενο της σύμβασης και στις αναθέτουσες αρχές να αναθέτουν τη σύμβαση, 6. Όταν η αναθέτουσα αρχή χρησιμοποιεί τη δυνατότητα που αναφέρεται στην περίπτωση α' της παρ. 3 για τη διατύπωση των τεχνικών προδιαγραφών με αναφορά στις επιδόσεις ή στις λειτουργικές απαιτήσεις, δεν απορρίπτει προσφορά έργων, αγαθών ή υπηρεσιών που πληρούν ένα εθνικό πρότυπο το οποίο αποτελεί μεταφορά ευρωπαϊκού προτύπου, μία ευρωπαϊκή τεχνική έγκριση, μία κοινή τεχνική προδιαγραφή, ένα διεθνές πρότυπο ή ένα τεχνικό πλαίσιο αναφοράς που έχει εκπονηθεί από

έναν ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, εφόσον οι εν λόγω προδιαγραφές καλύπτουν τις επιδόσεις ή τις λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει.»

Συνεπώς με βάση τα παραπάνω ορθά η αναθέτουσα αρχή έκανε δεκτή την προσφορά μας και τις σχετικές προδιαγραφές.

Δ) Αναφορικά με τα σφάλματα, σελ. 19 της προσφυγής .

α) Το σφάλμα α) στον υπολογισμό δίνει 800 ευρώ λάθος. β) για την συμπίκνωση και διαβροχή το προϋπολογιζόμενο κόστος δεν υπερβαίνει ανάλογα με τις κατά τόπου συνθήκες τα $0,35 \text{ ευρώ}^3$ ήτοι $1.100\text{m}^3 \cdot 0,35 \text{ ευρώ} = 385 \text{ ευρώ}/\text{m}^3$. γ) το επίπλισμα για την κατασκευή της εξυγιαντικής στρώσης είναι $5,77 \text{ ευρώ}/\text{m}^2 \cdot 1,60 = 9,23$ προστίθεται η μεταφορά $6,00 \text{ ευρώ}^3$, συνολική δαπάνη αγοράς και μεταφοράς επί τόπου του έργου το θραυστό υλικό $15,23 \text{ ευρώ}$ επίπλισμα υλικού 12% . Άρα επιβάρυνση $1,82 \text{ ευρώ}/\text{m}^3 \cdot 1.100\text{m}^3 = 2.010,36 \text{ ευρώ}$. Από τα παραπάνω προκύπτει ότι τα «σφάλματα» αυτά έχουν μηδενική επίδραση στην προσφορά και οι ελαχιστότατες αποκλίσεις τους δεν επηρεάζουν ούτε την ακρίβεια ούτε την ομαλότητα της προσφοράς μας.

Ε) Αναφορικά με το εργατικό κόστος των σκυροδεμάτων. α) Οι εργασίες ξυλοτύπου και σκυροδεμάτων γίνονται στο δάπεδο εργασίας με την πλειονότητα αυτών να μην απαιτούν την χρήση ξυλότυπου, αντλίας σκυροδέματος και δέσιμο του σιδηρού οπλισμού όπου απαιτείται, με παράλληλη χρήση των δομικών πλεγμάτων που διαμορφώνονται και διαστρώνονται με μεγάλη ευκολία. Το χρονοδιαγράμματα συντάσσεται λαμβάνοντας υπόψη την εκτέλεση του έργου σε χρόνο ανάλογα των απαιτήσεων σε εργασίες που μπορεί να είναι διάσπαρτες σε βάθος διαστήματος χωρίς να είσαι σε θέση κατά την σύνταξή του να το προσδιορίσεις με μεγάλη ακρίβεια, ανά ημέρα ή ώρα σκυροδέτησης, οπότε λαμβάνεις χρονικό διάστημα που μπορούν να εκτελεστούν ομοειδείς εργασίες. Δηλαδή οι δύο μήνες δεν είναι όλοι χρόνοι σκυροδετήσεων μόνο, αλλά περιλαμβάνουν και άλλες εργασίες.

ΣΤ) Αναφορικά με το Α.Τ 30 «Επιστρώσεις με ορθογωνισμένους φυσικούς κυβόλιθους». Για κάθε ένα τετραγωνικό μέτρο τελικής επιφάνειας χρειάζονται $0,66$ τετραγωνικά μέτρα κυβόλιθοι και $0,34$ τετραγωνικά μέτρα αρμών. Στο ένα

τετραγωνικό μέτρο έχω 17 τρέχοντα μέτρα αρμών. Συνεπώς 17 μέτρα*0,02μέτρα=0,34τετραγωνικά μέτρα αρμών. Τα 0,66 τετραγωνικά μέτρα κυβόλιθων*0,04μέτρα=0,0264κυβικά μέτρα*2.700κιλά/κυβικό μέτρο (ειδικό βάρος γρανίτη)=71,28 κιλά κυβόλιθων. Το κόστος για ένα τόνο κυβόλιθου είναι 185ευρώ. Άρα για 71,28 κιλά κυβόλιθων το κόστος θα είναι 71,28 κιλά * 185 ευρώ/τόννο/1000 =13,19 ευρώ/τετραγωνικό μέτρο. Για τους αρμούς τα 0,34τετραγωνικά μέτρα*0,04μέτρα = 0,0136κυβικά μέτρα αρμών. Σύμφωνα με το τιμολόγιο μελέτης το υλικό αρμολόγησης θα πρέπει να περιλαμβάνει 600κιλά/κυβικό μέτρο τσιμέντο*0,11ευρώ/κιλό (αξία τσιμέντου)=66ευρώ/κυβικό μέτρο. Προστίθεται η αξία της άμμου που είναι 20ευρώ/κυβικό μέτρο και έτσι το κόστος για ένα κυβικό μέτρο αρμών είναι 86ευρώ. Άρα για 0,0136κυβικά μέτρα αρμών το κόστος θα είναι 0,0136*86= 1,17ευρώ/τετραγωνικό μέτρο.

Η υπόβαση είναι 0,02 κυβικά μέτρα (1,00μέτρο*1,00μέτρο*0,02μέτρα). Σύμφωνα με το τιμολόγιο μελέτης, το υλικό υπόβασης θα πρέπει να περιλαμβάνει 450kg/κυβικό μέτρο τσιμέντο * 0,11ευρώ/κιλό (αξία τσιμέντου) = 49,50ευρώ/κυβικό μέτρο. Προστίθεται η αξία της άμμου που είναι 20ευρώ/κυβικό μέτρο και έτσι το κόστος για ένα κυβικό μέτρο υπόβασης είναι 69,50ευρώ. Άρα για 0,02κυβικά μέτρα υπόβασης το κόστος θα είναι 0,02*69,50=1,39ευρώ/τετραγωνικό μέτρο. Συνεπώς το παραλειπόμενο κόστος των υλικών είναι (1,17ευρώ+1,39ευρώ)*500m²=1.280ευρώ. Η μεταφορά του συγκεκριμένου υλικού γίνεται από αυτοκίνητο της εταιρείας και έχει υπολογιστεί στα πάγια έξοδα. Ζ) Η Μεταφορά εξοπλισμού εταιρείας «...» και φωτιστικών σωμάτων, δεν υπερβαίνει το ποσό των 700 ευρώ με μόνιμο συνεργάτη της εταιρείας, όπως προκύπτει από την εδώ προσαγόμενη οικονομική προσφορά Συνεπώς το κόστος είναι αμελητέο στην συνολική επίδραση της προσφοράς. Υποβάλλονται ως συνημμένο αρχείο : Οικονομική προσφορά Η) Αναφορικά με το κόστος του μετατροπέα, ΑΤ 88, αυτός είναι 7.000 ευρώ, όπως προκύπτει από την εδώ προσαγόμενη προσφορά της Υποβάλλονται ως συνημμένο αρχείο : Οικονομική προσφορά ...

Για όλα τα παραπάνω σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή είχε αμφιβολίες για την πληρότητα των εξηγήσεων μας, μπορεί να μας καλέσει σε επιπλέον διευκρινήσεις, δεδομένου τόσο του άρθρου 102 ν. 4412/2016, όσο και του

γεγονότος ότι κατά πάγια νομολογία, η αιτιολόγηση «αποσκοπεί στην εγκαθίδρυση και διεξαγωγή ενός πραγματικού και δημιουργικού διαλόγου με διαπλαστικό περιεχόμενο μεταξύ της αναθέτουσας αρχής και του υποψηφίου αναδόχου, προκειμένου η εν λόγω αρχή να σχηματίσει πλήρη και σαφή εικόνα για τα επιμέρους στοιχεία που συνθέτουν την οικονομική προσφορά του και, κατ' ακολουθία, να εκφέρει ασφαλή κρίση για το παραδεκτό της κατά το στάδιο αυτό» (ΔΕΦΑΘ 252/2020). [...]».

8. Επειδή, στην ασκηθείσα Παρέμβασή της, η 2^η παρεμβαίνουσα («...»), αναφέρει, μεταξύ άλλων, τα εξής: «[...] 11. Όπως παγίως έχει κρίθει, η Οδηγία 2014/24 (άρθρο 69) έχει ως κύριο σκοπό να μην αποκλείεται προσφέρων από τη διαδικασία χωρίς να του έχει δοθεί η δυνατότητα να δικαιολογήσει το περιεχόμενο της προσφοράς του, η οποία φαίνεται υπερβολικά χαμηλή. Συνεπώς, μόνον εφόσον προκύπτουν τέτοιες αμφιβολίες οφείλει η αναθέτουσα αρχή να ζητήσει τις προσήκουσες διευκρινίσεις ως προς τη σύνθεση της προσφοράς. Αντιθέτως, στην περίπτωση που μια προσφορά δεν φαίνεται υπερβολικά χαμηλή, σε σχέση με τις εκπτώσεις που δίνονται σε άλλα παρόμοια έργα, το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται [...] Συναφώς, το άρθρο 88 του ν. 4412/2016, όπως ίσχυε πριν την τροποποίησή του με το άρθρο 32 ν. 4782/2021, υποχρέωνε την αναθέτουσα αρχή σε ένα πρώτο στάδιο να εξετάσει εάν οι υποβληθείσες προσφορές περιέχουν ένδειξη ικανή να δημιουργήσει την υποψία ότι ενδέχεται να είναι υπερβολικά χαμηλές. Αν οι υποβληθείσες προσφορές δεν περιείχαν τέτοια ένδειξη και, κατά συνέπεια, δεν φαινονταν υπερβολικά χαμηλές, η αναθέτουσα αρχή είχε την ευχέρεια να συνεχίσει την διαδικασία σύναψης της σύμβασης (πρβ. προαναφερθείσες απόφ. Τ-392/15, σκ. 88 και Τ-752/15, σκ. 71).

12. Στο πλαίσιο αυτό, κρίθηκε ότι τέτοιες ενδείξεις δεν υφίστανται, μεταξύ άλλων, όταν: α) το αντικείμενο της σύμβασης είναι τέτοιο, ώστε είναι συνήθης η υποβολή προσφορών με υψηλές εκπτώσεις, τούτο προκύπτει δε κι από τις προσφορές που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο παρεμφερών διαγωνισμών, β) αναπτύχθηκε επαρκής ανταγωνισμός, πολλοί δε εκ των υποψηφίων οικονομικών φορέων προσέφεραν, ομοίως, υψηλά ποσοστά έκπτωσης, με

αποτέλεσμα η προσφερόμενη τιμή σε υποβληθείσα προσφορά να μην είναι σημαντικά χαμηλότερη από εκείνη που προσφέρεται με τις λοιπές προσφορές ή από τη συνήθη αγοραία τιμή (βλ. πραναφερθείσα αποφ. Τ-392/15 σκ. 88, βλ. επίσης Ε.Σ. Τμ. VI 525/2018, 2028/2017, 3335, 2980/2015, πρβ. Ε.Σ. Ε΄ Κλ. 383/2017, ΔΕΦΑΘ 217/2013). [...] 14. Τα ανωτέρω νομολογιακώς εξαχθέντα συμπεράσματα μεταφέρονται, εξάλλου, *mutatis mutandis* και στο πλαίσιο της ισχύουσας μορφής του άρθρου 88 ν. 4412/2016, το οποίο ναι μεν προβλέπει υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να ζητά αιτιολόγηση στις περιπτώσεις απόκλισης της προσφοράς κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο της εκπτώσεως των παραδεκτών προσφορών, πλην όμως συνεχίζει να της καταλείπει ευρεία διακριτική ευχέρεια σε σχέση με την αξιολόγηση του ευλόγου της προσφοράς. 15. Εξάλλου, το εύλογο ή μη του αναφερομένου στην οικονομική προσφορά του διαγωνιζομένου διοικητικού κόστους κρίνεται, κατ' αρχήν, κατά περίπτωση, κατ' εκτίμηση αφ' ενός μεν των λειτουργικών αναγκών εκτελέσεως κάθε συγκεκριμένης συμβάσεως, αφ' ετέρου δε των τυχόν ιδιαιτέρως ευνοϊκών συνθηκών, οι οποίες είναι δυνατόν να συντρέχουν στο πρόσωπο του διαγωνιζομένου, βασιζόμενη στη φύση του έργου, τις ειδικότερες συμφωνίες που έχει επιτύχει διασφαλίζοντας την προσήκουσα εκτέλεση του έργου, καθώς και άλλα τυχόν δεδομένα μετ' αποδείξεων (ΔεφΧαν 3/2019), στην άνευ αμφιβολίας δυνατότητα προσήκουσας εκτέλεσης της σύμβασης.

16. Α) Αναφορικά με τον υπολογισμό του έμμεσου κόστους - γενικών εξόδων του έργου και την αιτιολόγηση της προσφοράς μας:

17. Η Προσφεύγουσα προκειμένου να υποστηρίξει ότι η Εταιρεία μας δεν έχει υπολογίσει ορθά το έμμεσο κόστος/γενικά έξοδα του έργου, επάγεται ότι η τελευταία όφειλε να εφαρμόσει τα ποσοστά που προβλέπονται στην υπ' αριθμ. 9/2017 Εγκύκλιο του ΥΠΟΜΕ επί του προϋπολογισμού της σύμβασης, και όχι επί της προσφοράς της. Ο ισχυρισμός αυτός είναι παντελώς αυθαίρετος, καθώς όπως έχει κριθεί και νομολογιακά (βλέπετε και ΑΕΠΠ 340/2020) στην ως άνω Εγκύκλιο τα ποσοστά εφαρμόζονται κατ' ανάγκη επί του ενδεικτικώς ληφθέντος

υπόψη προϋπολογισμού, δεδομένου ότι η Εγκύκλιος αφορά στο άρθρο 53 παρ. 7 περ. θ του Ν. 4412/2016, η οποία αφορά στη σύνταξη του προϋπολογισμού. Η ως άνω εγκύκλιος δεν εξεδόθη για να χρησιμοποιείται από τους συμμετέχοντες σε δημόσιους διαγωνισμούς στην σύνταξη της οικονομικής προσφοράς τους, αλλά για να βοηθήσει τις αναθέτουσες αρχές να προϋπολογίσουν ευλόγως το έργο που θα είναι το αντικείμενο του διαγωνισμού. Είναι σαφές ότι κάθε έργο και κάθε συμμετέχων στον εκάστοτε διαγωνισμό διαμορφώνει την οικονομική του προσφορά ανάλογα με τις ιδιαίτερες και συγκεκριμένες συνθήκες που καθιστούν κάθε έργο και προσφορά μοναδικά.

18. Εξάλλου, τα ποσοστά της εγκυκλίου αποκρυσταλλώθηκαν ως «μέσες τιμές» στα οριζόμενα στην εγκύκλιο ύψη όπως, άλλωστε, αναφέρεται στην προπαρατιθέμενη εγκύκλιο: «Πρόκειται για μια πρώτη, αδρή προσέγγιση για την κατανομή των επιμέρους ποσοστών του εμμέσου κόστους του έργου δηλαδή των Γενικών Εξόδων και ενός ευλόγου προσδοκώμενου Εργολαβικού Οφέλους (ΓΕ & ΟΕ). Η θεώρηση έγινε με κάποιες «μέσες» συνθήκες δηλαδή έργο προϋπολογισμού της τάξεως 1.000.000 συμβατικής διάρκειας 12 μηνών. Επιλέχθηκε να δοθεί η «μέση» θεώρηση με μια συγκεκριμένη τιμή όπως είναι η προσέγγιση του ν. 4412/2016 (άρθρο 53 παρ. 7.θ), έναντι παράθεσης εύρους διακύμανσης τιμών και ποσοστών (π.χ. για κάλυψη ειδικών συνθηκών και καταστάσεων, γεωγραφικές παράμετροι, κατηγοριοποίηση έργων με βάση τον προϋπολογισμό, τη λειτουργία (ΟΔΟ, ΛΙΜ, ΥΔΡ) κ.α.)».

19. Η προσφεύγουσα κάνοντας «άλμα λογικής» χαρακτηρίζει την υπ' αριθ. 9/2017 Εγκύκλιο (ΑΔΑ 6Η6Κ465ΧΘΞ-3Φ5) του Υπουργείου Υποδομών, ως την πλέον επίσημη θέση της διοίκησης στο ζήτημα της κοστολόγησης/αιτιολόγησης των προσφορών. Η ανωτέρω αναφερόμενη εγκύκλιος δίνει κατευθυντήριες οδηγίες όσον αφορά το άρθρο 53 του Ν.4412/2016 («Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης») και συγκεκριμένα την παρ. 7 περ. θ' αυτού, που αφορά «Στις τιμές του προϋπολογισμού και του τιμολογίου, τόσο της υπηρεσίας όσο και της προσφοράς όπου περιλαμβάνεται κάθε σχετική δαπάνη, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος της εργοληπτικής επιχείρησης». Επ' ουδενί δεν αποτελεί, συνεπώς, στοιχείο και μεθοδολογία

αξιολόγησης των υποβληθέντων προσφορών, πολλώ δε μάλλον αιτιολόγησης αυτών.

20. Εξάλλου, και με την υπ' αριθ. 59/2020 Απόφασή της, στη σκέψη 54, η ΑΕΠΠ αναφέρει κατ' αναλογία ότι «η αναθέτουσα αρχή θα υπερέβαινε τα άκρα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, προβαίνοντας σε αξιολογικές κρίσεις και υποκαθιστώντας την δυνατότητα των διαγωνιζομένων να διαμορφώνουν στο πλαίσιο της ελεύθερης αγοράς το κέρδος τους ως επιθυμούν, αναλαμβάνοντας οι ίδιες τους τυχόν επιχειρηματικούς κινδύνους». Ακόμη, στο σημείο 61 του σκεπτικού της ίδιας ως άνω Απόφασης ΑΕΠΠ, σχετικά με το περιθώριο κέρδους και την εκτίμηση του εύλογου αυτού, αναφέρεται ρητά ότι «τα ενδεικτικά στοιχεία του προϋπολογισμού ουδόλως δεσμεύουν την προσφέρουσα, η οποία κατά την κατάρτιση της προσφοράς της μπορεί να διαφοροποιηθεί από αυτά και τούτο άλλωστε ανάγεται στην ευχέρεια του κάθε διαγωνιζόμενου, ο οποίος δύναται να οργανώνει την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, βάσει της δυναμικότητας της επιχείρησής του, το βάρος του επιχειρηματικού του κινδύνου και τις επιχειρηματικές προσδοκίες του κατά τον κρίσιμο, κατά περίπτωση, χρόνο» (υπογράμμιση δική μας). Ως εκ περισσού λοιπόν, και προς άρση πάσης αμφιβολίας, σημειώνεται ότι η Παρεμβαίνουσα είχε, κατά τη σύνταξη και υποβολή της προσφοράς της, απόλυτη ελευθερία να διαμορφώσει τους προσφερόμενους οικονομικούς όρους κατά τις επιχειρηματικές της επιδιώξεις.

21. Αντίθετα προς τα ανωτέρω και σε κάθε έννοια λογικής, η Προσφεύγουσα, προκειμένου να υποστηρίξει παρελκυστικά ότι η προσφορά μας είναι ζημιογόνος, υπολογίζει το έμμεσο κόστος επί του ενδεικτικού προϋπολογισμού του έργου της Αναθέτουσας Αρχής, και το προσθέτει στο δικό μας άμεσο κόστος, αντί του ορθού υπολογισμού του έμμεσου κόστους επί του δικού μας προϋπολογισμού. Σημειώνουμε ότι η οικονομική προσφορά της Εταιρείας μας ανέρχεται στο ποσό των 365.447,77 €. Το άμεσο κόστος ανέρχεται σε ποσό 306.505,55 € (277.005,55 € για υλικά πλέον 29.500,00 € για εργασίες). Εάν υπολογιστεί επ' αυτού ποσοστό 18%, για τα γενικά έξοδα του έργου (συμπεριλαμβανομένων των ασφαλιστικών εισφορών) και το εργολαβικό όφελος, όπως αναφέρει η ως άνω εγκύκλιος και η Προσφεύγουσα, το

συνολικό ποσό ανέρχεται σε 361.676,55 €, ποσό που είναι έτι χαμηλότερο από την οικονομική μας προσφορά. Συνεπώς, ακόμα και εφαρμοζόμενου του κριτηρίου της Προσφεύγουσας, η προσφορά μας είναι μεγαλύτερη από τα προβλεπόμενα στην ως άνω εγκύκλιο.

22. Έχει κριθεί ότι κρίσιμο είναι κατά πόσο καθίσταται η σύμβαση ζημιογόνος, με τον συνυπολογισμό του διοικητικού κόστους και του εργολαβικού κέρδους. Επιπλέον, έχει κριθεί ότι το γεγονός ότι διαθέτει ένας οικονομικός φορέας όλον τον αναγκαίο εξοπλισμό αιτιολογεί, κατά τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο, για ποιο λόγο το προσφερόμενο διοικητικό κόστος, ενόψει και του ύψους αυτού – ακόμη και σε ποσό 0,01 ευρώ μηνιαίως - , είναι υπό τους συγκεκριμένους όρους και συνθήκες του επίδικου διαγωνισμού, αλλά, κυρίως, υπό τις αυστηρώς ανωτέρω ειδικές συνθήκες της συγκεκριμένης επιχείρησης εύλογο, όπως απαιτεί η διακήρυξη (βλ. ΔΕφΘεσ. 2616/2014, Ε.Α. ΣτΕ 328/2013). Ομοίως, η ύπαρξη εν γένει του απαιτούμενου υλικού που μηδενίζει το συγκεκριμένο κόστος στα πλαίσια μιας ανάθεσης σύμβασης έχει κριθεί ότι συνιστά εξαιρετική περίπτωση δυνάμενη να δικαιολογήσει μια ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά με βάση τις διατάξεις των άρθρων 88 και 313 του Ν.4412/2016 αντίστοιχα (βλ. ΔΕφΘεσ 292/2013). Σε συνέχεια των ανωτέρω, το εύλογο διοικητικό κόστος και εργολαβικό όφελος προκύπτει νομολογιακά ότι υφίσταται όταν καλύπτονται στοιχειωδώς οι λειτουργικές ανάγκες εκτέλεσης της σύμβασης (βλ. ΔΕφΑθ 206/2015). (ΑΕΠΠ 1098/2018). [...] 24. Κατά τη σύνταξη της οικονομική προσφορά μας είχαμε υπολογίσει, εκτός άλλων, απολύτως διακριτά ποσά, που αντιστοιχούν στο άμεσο και έμμεσο κόστος, και έχει γίνει αναλυτική παράθεση αυτών, στην Τεκμηρίωσή αυτής (ήδη ΣΧΕΤ. 2Α και 2Β). Εξάλλου, υπό το δεδομένο ότι στη διακήρυξη του διαγωνισμού αλλά και στο άρθρο 68 του Ν. 3863/2010 δεν ορίζεται ένα προκαθορισμένο ποσό ή κάποιο ελάχιστο αποδεκτό ποσοστό (βλ. και VI Τμ. ΕΣ 6175/2015, 3071/2014, 2998/2014, 4410/2013, 2653/2012, 1724/2012, 1723/2012, 1664/2012), είναι προφανές ότι, με σκοπό ακριβώς την ανάπτυξη ανταγωνισμού, το εκτιμώμενο διοικητικό κόστος, κόστος αναλωσίμων και εργολαβικό όφελος μπορεί να ποικίλλει, ανάλογα με τις οικονομικές δυνατότητες και τις (θεμιτές πάντως) επιχειρηματικές επιδιώξεις κάθε υποψηφίου, σε συνδυασμό και με

ενδεχόμενες ιδιαίτερα ευνοϊκές περιστάσεις υπό τις οποίες τελεί κατά την παροχή των υπηρεσιών του (πρβλ. ΔΕφΑΘ 810/2012, ΔΕφΛαρ 19/2011, VI Τμ. ΕΣ 2090/2011, ΑΕΠΠ 1456/2021 κ.ά.). 25. Αναφορικά με το ποσό που είχε υπολογιστεί στην οικονομική προσφορά μας ως κόστος υλικών, μηχανικού εξοπλισμού και εργασιών, σημειώνουμε ότι έχουμε προβεί σε λεπτομερή κοστολόγηση των απαιτούμενων ειδών και εργασιών και το δηλωθέν ποσό καλύπτει πλήρως τα απαιτούμενα για την αποτελεσματική εκτέλεση της σύμβασης, όπως έκρινε και η Αναθέτουσα Αρχή ότι προέκυψε από την από 09.02.2022 Τεκμηρίωση της Οικονομικής Προσφοράς μας (ΣΧΕΤ. 2Α και Β). Θα πρέπει να ληφθούν υπόψιν επίσης οι ευνοϊκές συνθήκες, τις οποίες διαθέτει η παρεμβαίνουσα εταιρεία για την παροχή των συμβατικών υπηρεσιών και οι οποίες (συνθήκες) επιτρέπουν τον περιορισμό του σχετικού κόστους. 26. Εν προκειμένω, η Εταιρεία μας, η οποία εμφανίζει επί σειρά ετών μια ανοδική πορεία ως προς τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών με ομοειδές αντικείμενο που της ανατίθενται και, έχει εξασφαλίσει ρητές δεσμεύσεις των προμηθευτών και υπερβολάβων της για την παροχή σημαντικού ποσοστού έκπτωσης, την οποία και θα αξιοποιήσει με σκοπό την κάλυψη μέρους του κόστους της προκείμενης σύμβασης, όπως προκύπτει από τα ήδη προσκομιζόμενα ενώπιον της Επιτροπής Διαγωνισμού έγγραφα. Στο γεγονός αυτό, συνεπικουρεί η μακρόχρονη και σταθερή σχέση που διατηρεί με προμηθευτές και υπερβολάβους, ώστε να εξασφαλίζει ανταγωνιστικές προσφορές που της επιτρέπουν να μειώνει το άμεσο κόστος εκτέλεσης της σύμβασης και να καθιστά ανταγωνιστικές και τις δικές της προσφορές. Πρέπει να αναφερθεί ότι κατά την τελευταία διετία η Εταιρεία μας έχει συνάψει συμβάσεις μεγάλου οικονομικού αντικειμένου (π.χ. σύμβαση εκτέλεσης έργων για τη βελτίωση των υφιστάμενων παιδικών χαρών στον Δήμο ..., για την ανάπτυξη του οικισμού ... στον Δήμο ..., ενεργειακή αναβάθμιση του ... Δημοτικού Σχολείου ..., κατασκευή υποδομών ... στον Δήμο ... κλπ, ΣΧΕΤ. 5.) για τις οποίες έχουν γίνει – και συνεχίζουν να γίνονται – εκτεταμένες εργασίες και παραγγελίες υλικών, αναλωσίμων και εξοπλισμού, με συνέπεια οι προμηθευτές και οι υπερβολάβοι να προσφέρουν πρόσθετες εκπτώσεις για τη διατήρηση της

συνεργασίας τους μαζί μας. 27. Επιπλέον, η έδρα της επιχείρησης της Εταιρείας μας βρίσκεται σε απόσταση μικρότερη των 2 χιλιομέτρων από τον χώρο που θα εκτελεστεί το έργο. Επομένως το κόστος μετακίνησης, εργοταξιακών εγκαταστάσεων, γραφείων κλπ μειώνεται δραστικά καθώς δεν υφίστανται κόστη εγκατάστασης και απεγκατάστασης. Εξάλλου, η Εταιρεία μας διαθέτει ιδιόκτητο εξοπλισμό τον οποίο θα χρησιμοποιήσει στο έργο (π.χ. για την απαιτούμενη περίφραξη και για την απαιτούμενη σήμανση μέτρων προστασίας). Σημειώνεται ότι σε απόσταση μικρότερη των 5 χιλιομέτρων από τη θέση του έργου υπάρχει πληθώρα καταστημάτων προμήθειας οικοδομικών υλικών, μηχανημάτων έργου και μια εταιρεία παραγωγής ετοίμου σκυροδέματος, και επομένως η Εταιρεία μας δεν θα επιβαρυνθεί με μεταφορικό κόστος για την πλειοψηφία των οικοδομικών υλικών που ενσωματώνονται στο έργο. Σε κάθε όμως περίπτωση, έχουμε συμπεριλάβει έξοδα κίνησης ποσού 2.000 € όπως προκύπτει από την Τεκμηρίωσή μας (ήδη ΣΧΕΤ. 2Α και 2Β). 28. Επιπλέον, η Εταιρεία μας στελεχώνεται από δύο πολιτικούς μηχανικούς Π.Ε. και έναν ηλεκτρολόγο μηχανικό Π.Ε. και δεν επιβαρύνεται σε όσον αφορά τις δαπάνες συμπλήρωσης Σ.Α.Υ/Φ.Α.Υ (Π.Π.Ε. δεν απαιτείται για το παρόν έργο), γενικής επιστάσεως και διοίκησης και εξωτερικών τεχνικών συμβούλων. Το δε έργο βρίσκεται εντός αστικού ιστού και οι παροχές δικτύων κοινής ωφέλειας (νερό, αποχέτευση κλπ) είναι άμεσα διαθέσιμες σε συνεννόηση με τον οικείο ΟΤΑ που είναι και ο πάροχος. Τέλος, η Εταιρεία μας δεν προτίθεται να χρησιμοποιήσει κεφάλαια κίνησης για την εκτέλεση του εν λόγω έργου, ενώ εκδίδει εγγυητικές επιστολές μέσω του ΤΜΕΔΕ, με αποτέλεσμα το κόστος εκδόσεως και εξυπηρετήσεώς τους να είναι πολύ περιορισμένο.

29. Η Εταιρεία μας προτίθεται να αξιοποιήσει τις ευνοϊκές αυτές συνθήκες για την κάλυψη του έμμεσου κόστους της προκείμενης σύμβασης, καθώςον αποδίδει σ' αυτήν ιδιαίτερη σημασία, κυρίως λόγω της φύσης του έργου, το οποίο θα συνδράμει καθοριστικά στην ανάπτυξη, τον καλλωπισμό και την αναβάθμιση της περιοχής, πλησίον της οποίας εργαζόμαστε και διαμένουμε εμείς και πλείστοι εκ των υπεργολάβων μας (ενδεικτικά, ο κ. ... κατοικεί σε απόσταση 300 μέτρων από τον χώρο του έργου και ο κ. ... σε απόσταση 700

μέτρων). Συνεπώς, είναι σαφές ότι, τόσο εμείς, όσο και οι ίδιοι οι υπεργολάβοι μας, αποσκοπούμε στην εκτέλεση του έργου με τον αρτιότερο τρόπο, και επιθυμούμε να το αναλάβουμε για λόγους που ξεπερνούν το καθαρά οικονομικό αντικείμενό του. Επίσης, η Εταιρεία μας με την ανάληψη της υπό κρίση σύμβασης, στοχεύει στην ενίσχυση και βελτίωση εν γένει της επιχειρηματικής εικόνας και της φήμης της, ειδικά στην περιοχή εκτέλεσης του έργου, ως μιας σημαντικής και ταχέως αναπτυσσόμενης εταιρείας του κλάδου της, η οποία μπορεί να αναλαμβάνει και να εκτελεί με επιτυχία σύνθετα έργα, όπως το προκείμενο. Τα στοιχεία αυτά αποκτούν επίσης πρόσθετη σημασία, αφού συμβάλλουν στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε άλλους παρόμοιους διαγωνισμούς, ιδίως από πλευράς απόδειξης της τεχνικής ικανότητας, της εμπειρίας και της αξιοπιστίας της Εταιρείας μας (δείτε σχετικώς και άρθρο 75 παρ. 1, 2 και 4 Ν. 4412/2016). [...] Προς επίρρωση των ανωτέρω, υποβάλλαμε οικονομικές προσφορές των προμηθευτών μας και υπεύθυνες δηλώσεις των εργολάβων μας (ΣΧΕΤ. 2B), στις οποίες δηλώνεται ότι έχουμε εξασφαλίσει ρητή έγγραφη δέσμευση τους για κατ' αποκοπή αμοιβή για τις εργασίες που θα εκτελέσουν, με αποτέλεσμα να διασφαλίζουμε τον οικονομικό έλεγχο της σύμβασης. 33. Συνεπώς, με βάση τα ανωτέρω και τις χορηγηθείσες ενώπιον της Αναθέτουσας Αρχής διευκρινίσεις της Εταιρείας μας, αποδεικνύεται ότι συμπεριλάβαμε στην προσφορά μας το άμεσο και έμμεσο κόστος και όλα τα επιμέρους κόστη που είναι απαραίτητα με βάση τις διατάξεις του νόμου και της Διακήρυξης, τα οποία υπολογίσαμε δυνάμει της δεδομένης επιχειρηματικής ελευθερίας που διαθέτουμε (ΣΤΕ ΕΑ 272/2008). Επιπρόσθετα δε, τεκμηριώσαμε το εύλογο του εργολαβικού μας κέρδους σαφώς και ορισμένως επικαλούμενοι τις εξαιρετικές συνθήκες που συντρέχουν στο πρόσωπο της εταιρείας μας και την επιχειρηματική μας επιλογή. Άλλωστε, εξηγήσαμε αναλυτικά τον τρόπο υπολογισμού καθενός κονδυλίου ξεχωριστά με αναφορά σε συγκεκριμένα δεδομένα, στοιχεία και έγγραφα, που προσκομίσαμε ενώπιον της αναθέτουσας, κατά τρόπο που δεν δύναται να αμφισβητηθεί η αλήθεια των ισχυρισμών μας και η βασιμότητα των υπολογισμών μας. [...] Σημειώνουμε ότι το συγκεκριμένο έργο έχει την ιδιαιτερότητα ότι περιλαμβάνει υλικά με μεγάλο κόστος αγοράς

και σύνθετες προδιαγραφές (για τα οποία έχουμε προσκομίσει οικονομικές προσφορές, ΣΧΕΤ. 2Β), τα οποία είναι έτοιμα προς τοποθέτηση, με σχεδόν μηδενικό κόστος εργασίας. Είναι λοιπόν λογικό, το κόστος των προσφερόμενων υπηρεσιών να είναι πολύ χαμηλότερης αξίας από το κόστος των υλικών. Συγκεκριμένα, επί της κοστολόγησης του έργου ελήφθησαν ιδιαίτερος υπ' όψιν μας τα εξής δεδομένα: Η ομάδα των Ηλεκτρομηχανολογικών είναι προϋπολογιζομένης δαπάνης 311.514,50€, η δε ομάδα Εξοπλισμός είναι προϋπολογιζομένης δαπάνης 92.707,00€, σε σύνολο προϋπολογισμού [χωρίς ΓΕ&ΟΕ και απρόβλεπτ] 554.771,51€. Οι παραπάνω δύο ομάδες περιλαμβάνουν υλικά με μεγάλο κόστος αγοράς και σύνθετες προδιαγραφές τα οποία είναι έτοιμα προς τοποθέτηση, με αμελητέο κόστος εργασίας τοποθέτησης). Ενδεικτικά αναφέρουμε:

(α) Έξυπνο ηλιακό δέντρο 2τμχ*21.000,00€=42.000,00€

(β) Έξυπνη ηλιακή στάση 1τμχ*14.700,00€

(γ) Έξυπνο ηλιακό παγκάκι 3τμχ*7.240,00€=21.720,00€

(δ) Σταθμός φόρτισης Ηλεκτρικών οχημάτων 1τμχ 38.395,00€ [...] Τέλος, όπως παρελκυστικώς υποστηρίζει η Προσφεύγουσα ότι θα έπρεπε οι υπεύθυνες δηλώσεις να έχουν ληφθεί πριν την σύνταξη της οικονομικής μας προσφοράς. Και τούτο, διότι ο υπεύθυνες αυτές δηλώσεις δεν έχουν την έννοια της το πρώτον συμφωνίας μεταξύ της Εταιρείας μας και των υπεργολάβων, αλλά της αποτύπωσης αυτής της συμφωνίας ώστε να αποδειχθεί στην Αναθέτουσα Αρχή, η οποία ζήτησε την τεκμηρίωση της οικονομικής μας προσφοράς. Οι εν λόγω υπεύθυνες δηλώσεις αποδεικνύουν την προγενέστερες συμφωνίες που είχαμε με τους υπεργολάβους μας, και με βάση τις οποίες διαμορφώσαμε την οικονομική μας προσφορά, προκειμένου να λάβει γνώση η Αναθέτουσα Αρχή αυτό που ήδη είχαμε συμφωνήσει με τους συνεργάτες μας. Εξάλλου, η Διακήρυξη δεν είχε καμία σχετική πρόβλεψη ώστε να απαιτείται η λήψη υπεύθυνων δηλώσεων από τους υπεργολάβους πριν την κατάθεση της οικονομικής προσφοράς των υποψηφίων. [...]».

9. Επειδή, στο, από 07.04.2022, έγγραφο Απόψεων της αναθέτουσας αρχής αναφέρονται σε σχέση με την υπό κρίση Προσφυγή τα εξής: «[...] Η

έκπτωση (44,17%) του συμμετέχοντα στο διαγωνισμό Οικονομικό Φορέα με την επωνυμία «...», δεν μας προβλημάτισε, διότι σε διαγωνισμούς με παρόμοιο αντικείμενο σύμβασης είναι συνήθης η υποβολή προσφορών με υψηλές εκπτώσεις. Αυτό τεκμηριώνεται εξάλλου και από τον πίνακα που ακολουθεί με έργα της τελευταίας πενταετίας που έχουν δημοπρατηθεί από το Δήμο Μαλεβιζίου :

α/α Τίτλος έργου Π/Υ Ποσοστό έκπτωσης

1 Ανάπλαση οικισμού ... 390.000€ 53,51

2 Ανάπλαση οδών ... 255.000€ 56,14

3 Ανάπλαση παραλιακών οδών ... 730.000€ 57,73

4 Ανάπλαση πλατείας ... 295.000€ 51,55

5 Ανάπλαση ΚΧ και οδών ... 400.000€ 55,93

6 Ανάπλαση οικισμού ... 120.000€ 43,00

2. Η Επιτροπή Διαγωνισμού δεν έχει ουδένα λόγο να αμφιβάλλει για την αξιοπιστία της εταιρείας με την επωνυμία «...», δεδομένου ότι έχει επιβλέψει σημαντικό αριθμό έργων με ανάδοχο την εν λόγω εταιρεία , τόσο στο Δήμο μας, όσο και στη ..., με την ίδια και μεγαλύτερη ποσοστιαία έκπτωση. Συνεπώς, στο πλαίσιο της συνεργασίας μας κατά την επίβλεψη έργων της τελευταίας 5ετίας, σας γνωρίζουμε ότι τα έργα αυτά ολοκληρώθηκαν εμπρόθεσμα και έντεχνα.

3. Αναφορικά με την τεκμηρίωση της προσφοράς στο σκέλος του κόστους εργασιών, θεωρούμε ότι δεν μπορεί να αξιολογηθεί και να κριθεί η επάρκεια ή μη της αιτιολόγησης της. Ο λόγος είναι ότι το κόστος αυτό δεν είναι σταθερό, αλλά εξαρτάται από τη συνεργασία που έχει αναπτύξει κάθε οικονομικός φορέας με τα συνεργεία. Επιπλέον, ο εν λόγω οικονομικός φορέας έχει την έδρα του εντός του Δήμου ..., με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να υποβάλει ιδιαίτερα ανταγωνιστικές προσφορές και αυτό καθιστά ιδιαίτερα ευνοϊκές τις συνθήκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης σύμβασης. 4. Αναφορικά με την κατάθεση φυσικού φακέλου στο πρωτόκολλο του Δήμου μας, με όλα τα συνοδευόμενα δικαιολογητικά του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «... με δ.τ. ...» θεωρήσαμε ότι η κατάθεση σχετικά με την αιτιολόγηση του

Οικονομικού Φορέα ότι ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις του Νόμου και δεν εμπεριείχε δόλο.[...]».

10. Επειδή, στο άρθρο 88 «Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές (άρθρο 69 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ) του Ν. 4412/2016, ορίζεται ότι: «1. Όταν οι προσφορές φαίνονται ασυνήθιστα χαμηλές σε σχέση με τα έργα, τα αγαθά ή τις υπηρεσίες, οι αναθέτουσες αρχές απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της πρόσκλησης της αναθέτουσας αρχής. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του απορρίπτεται ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η εγγυητική επιστολή συμμετοχής.

2. Οι εξηγήσεις που αναφέρονται στην παράγραφος 1 μπορεί να αφορούν ιδίως: α) τα οικονομικά χαρακτηριστικά της μεθόδου κατασκευής, της διαδικασίας παρασκευής ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την παροχή των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση του έργου, γ) την πρωτοτυπία του έργου, των αγαθών ή των υπηρεσιών που προτείνονται από τον προσφέροντα, δ) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις της παρ. 2 του άρθρου 18, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 89, ε) τη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του άρθρου 131, στ) το ενδεχόμενο χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 89.

3. Η αναθέτουσα αρχή αξιολογεί τις παρεχόμενες πληροφορίες, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα. Μπορεί να απορρίψει την προσφορά μόνο εάν τα παρεχόμενα στοιχεία δεν εξηγούν κατά τρόπο ικανοποιητικό το χαμηλό επίπεδο της τιμής ή του κόστους που προτείνεται, λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Οι αναθέτουσες αρχές απορρίπτουν την προσφορά, εάν διαπιστώσουν ότι η προσφορά είναι

ασυνήθιστα χαμηλή, διότι δεν συμμορφώνεται με τις ισχύουσες υποχρεώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 18.

4. Εάν η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτό τον λόγο, μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα και εφόσον αυτός δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας, την οποία ορίζει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι σύμφωνη με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ. Σε περίπτωση που η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικώς την Επιτροπή.[...]

5α. Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, μελετών, παροχής τεχνικών και λοιπών συναφών επιστημονικών υπηρεσιών, ως ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές, σε κάθε περίπτωση, τεκμαίρονται προσφορές που υποβάλλονται σε διαγωνισμό και εμφανίζουν απόκλιση μεγαλύτερη των δέκα (10) ποσοστιαίων μονάδων από τον μέσο όρο του συνόλου των εκπτώσεων των παραδεκτών προσφορών που υποβλήθηκαν. Η αναθέτουσα αρχή δύναται να κρίνει ότι συνιστούν ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές και προσφορές με μικρότερη ή καθόλου απόκλιση από το ως άνω όριο. Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης. [...]».

11. Επειδή, κατά την ήδη διαμορφωθείσα νομολογία της Αρχής, έχει κριθεί ότι: «[...] η διάταξη του άρθρου 88 παρ. 3 του Ν. 4412/2016, ιδρύει διακριτική εκτιμητική και αξιολογική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής, όπως, συνεκτιμώντας το σύνολο των στοιχείων που βρίσκονται στη διάθεσή της και της προσκομίζει ο προσφέρων, τελικώς κρίνει το δικαιολογημένο της χαμηλής προσφοράς του. Η παραπάνω αξιολόγηση, προφανώς πρέπει να λαμβάνει χώρα με βάση αποκλειστικά τα ανά περίπτωση προκύπτοντα στοιχεία, ενώ οι όποιες γενικές κρίσεις περί της οικείας αγοράς και είδους προϊόντος,

υπηρεσίας ή έργου, στοιχεία περί του συνήθους ποσοστού έκπτωσης στην οικεία αγορά και στοιχεία περί πρότερων αντιστοίχων συμβάσεων της ίδιας της αναθέτουσας αρχής με τον ίδιο προσφέροντα, του ίδιου του προσφέροντος με άλλες αναθέτουσες αρχές ή άλλων αναθετουσών αρχών με άλλους προσφέροντες, δύνανται μεν να ληφθούν υπόψη, πλην όμως, πάντοτε σε συνάρτηση με τα περιπτωσιολογικά στοιχεία της συγκεκριμένης υπόθεσης. Αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία μιας Προσφοράς μπορεί να υφίστανται, μεταξύ άλλων, εάν προκύπτει αβεβαιότητα ως προς, αφενός, το κατά πόσον ορισμένη προσφορά τηρεί τη νομοθεσία της χώρας εντός της οποίας πρέπει να παρασχεθούν οι υπηρεσίες, στον τομέα αμοιβών του προσωπικού, συνεισφοράς στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης και τηρήσεως των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής στον χώρο εργασίας ή των πωλήσεων επί ζημία, και, αφετέρου, το κατά πόσον στην προσφερόμενη τιμή ενσωματώνονται όλες οι δαπάνες που προκύπτουν από τις τεχνικές πτυχές της Προσφοράς» (Απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2015, Secolux κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-90/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:772, σκέψη 62). Η ανωτέρω διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπάγεται στον έλεγχο της Α.Ε.Π.Π. ως προς την εκ μέρους της τήρηση των όρων διεξαγωγής και των ληπτέων υπόψη στοιχείων, που η οικεία διάταξη, ως και η γενική αρχή της ίσης μεταχείρισης, καθιερώνουν για τη σχετική αξιολογική διαδικασία και την τυχόν υπέρβαση των άκρων ορίων της (ΔΕφΑΘ Ασφ. 312/2015, ΕλΣυν Τμ. VI 2090, 584/2011, 1382, 2653, 3016/2012, 950/2014, 2998/2014, 157/2016 κλπ). Περαιτέρω, σε κάθε περίπτωση, η οικεία Απόφαση (της αναθέτουσας αρχής) περί αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, δια της οποίας ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση, τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του [...] όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν [...] Εξάλλου, ο τυχόν δικαιολογημένος χαρακτήρας μιας ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς θα αποβεί προς όφελος της αναθέτουσας αρχής με την ανάληψη της οικείας

σύμβασης σε χαμηλό τίμημα [...]» (βλ., μεταξύ πολλών, υπ' αριθμ. 93/2019 Απόφαση 7ου Κλιμακίου της Α.Ε.Π.Π).

12. Επειδή, ομοίως, το ΔΕΕ επεσήμανε με σαφήνεια ότι εναπόκειται στην αναθέτουσα αρχή πρώτον, να εντοπίσει τις ύποπτες Προσφορές, δεύτερον, να παράσχει στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις τη δυνατότητα να αποδείξουν τη σοβαρότητα των Προσφορών τους, ζητώντας τους τις διευκρινίσεις που η αναθέτουσα αρχή κρίνει σκόπιμες, τρίτον, να εκτιμήσει τη λυσιτέλεια των εξηγήσεων που παρείχαν οι ενδιαφερόμενοι και, τέταρτον, να αποφασίσει σχετικά με το αν θα δεχθεί ή αν θα απορρίψει τις προαναφερθείσες Προσφορές. (βλ. συνεκδικασθείσες Υποθέσεις C-285/99 και C-286/99, Lombardini και Mantovani (2001) Συλλογή I-9233 σκέψη 55). Περαιτέρω, η δικαιολόγηση αυτής της δυνατότητας εκτίμησης των αναθετουσών αρχών, δεν συνεπάγεται την απεριόριστη άσκηση διακριτικής ευχέρειας κατά την εκτίμηση, αλλά και την ενδεχόμενη απόρριψη των «ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών» και οι Αποφάσεις τους θα πρέπει να καθοδηγούνται από τις γενικές αρχές των οδηγιών για τις δημόσιες συμβάσεις και της ΣΛΕΕ και να τηρούν τις γενικές αρχές δικαίου και ιδίως την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης. Ειδικότερα, στο πεδίο των δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 18 «Αρχές εφαρμοζόμενες στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων» του Ν. 4412/2016 (ομοίως, άρθρο 18 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ), οι αναθέτουσες αρχές οφείλουν να καθοδηγούνται και από την αρχή απαγόρευσης των διακρίσεων και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Εξάλλου, ακόμη και ελλείψει χαρακτηριστικών που δημιουργούν διακρίσεις, η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού μπορεί να επιβάλει πρόσθετους περιορισμούς στην ικανότητα της αναθέτουσας αρχής να δέχεται «ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές», εμποδίζοντάς την να το πράξει εάν η αποδοχή της «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς» δημιουργεί ή ενισχύει στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω αγορά (Βλ. Απόφαση υπ' αριθμ. 349/2018 1ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π., σκέψη 31).

13. Επειδή, η έννοια «ασυνήθιστη χαμηλή προσφορά» δεν ορίζεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016 αλλά ούτε και στο προϊσχύον νομικό πλαίσιο περί ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Ωστόσο, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (Απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και Απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, T-392/15, ECLI:EU:T:2017:462 σκ. 83). Ειδικότερα, η έννοια περί ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς δύναται να καθορίζεται με αναφορά στην υπό ανάθεση σύμβαση, στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και συνθήκες αυτής, αλλά και στο εάν τα οικονομικά στοιχεία του προσφέροντος την εμφανιζόμενη ως ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά οικονομικού φορέα, αναφερόμενα με συγκεκριμένο και ειδικό τρόπο, πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στην εν λόγω έννοιας (πρβλ. ΕΑ ΣΤΕ 866/2008 και ΔΕφΑΘΘ 217/2013 αναφορικά με την ερμηνεία της οικείας έννοιας υπό το προϊσχύον καθεστώς ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων).

14. Επειδή, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας, οι πράξεις διακριτικής ευχέρειας υπάγονται στην κατηγορία των φύσει αιτιολογητέων πράξεων, δηλαδή εκείνων των οποίων ο έλεγχος είναι αδύνατος ή ατελής χωρίς την αναφορά των λόγων που τις στήριξαν (βλ. συναφώς Π. Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, ό.π., αρ. περ. 642' Β. Καψάλη, «Η αιτιολογία ως ουσιώδης τύπος των ατομικών διοικητικών πράξεων: μια υποβαθμισμένη διαδικαστική εγγύηση», ΕφημΔΔ 4/2010, σελ. 568 (σελ. 571 επ.), ομοίως Μ. Στασινόπουλο, Δίκαιον των Διοικητικών Πράξεων, Αθήνα, 1982, σ. 341, ο οποίος εύστοχα αναφέρει ότι «ο επί της αιτιολογίας έλεγχος συνιστά γνήσιο έλεγχο της διακριτικής εξουσίας» και διευκρινίζει πως «η διείσδυση του ελέγχου εντός της ουσιαστικής ορθότητας της αιτιολογίας και, επομένως, του πορίσματος που προέκυψε από την άσκηση της διακριτικής εξουσίας, δεν σημαίνει έλεγχο της σκοπιμότητας

αυτού, αλλά αναζήτηση της ενδεχόμενης ασυμφωνίας αυτού προς τα άκρα όρια της διακριτικής εξουσίας» σελ. 381 ο.π.).

15. Επειδή, κατά την πάγια νομολογία επί του προΐσχύοντος νομικού πλαισίου, σε περίπτωση που διαγωνιζόμενος προβάλλει ενώπιον της αναθέτουσας αρχής ειδικούς και συγκεκριμένους ισχυρισμούς περί υποβολής υπερβολικά χαμηλής προσφοράς εκ μέρους άλλου διαγωνιζομένου, γεννάται υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής να απαντήσει με πλήρη, ειδική και σαφή αιτιολογία επί αυτών, αφού ζητήσει διευκρινίσεις από τον διαγωνιζόμενο που φέρεται να έχει υποβάλει την ασυνήθιστα χαμηλή προσφορά (βλ. ΕΑ ΣΤΕ 132/2016, πρβλ. ΕΑ 197/2015, 295/2011, 1260, 629/2010, 127/2009, 792/2008).

16. Επειδή, από την επισκόπηση του συνόλου των στοιχείων της εξεταζόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα εξής:

► Ως προς το ζήτημα του εσφαλμένου τρόπου παροχής των ζητούμενων επεξηγήσεων εκ μέρους του 2^{ου} σε σειρά κατάταξης οικονομικού φορέα, γίνονται, εν προκειμένω, δεκτές οι απόψεις του προσφεύγοντος, κατά τις οποίες, τόσο βάσει των κείμενων νομοθετικών διατάξεων (άρθρα 22, 37 και 88 του Ν. 4412/2016), όσο και βάσει των όρων 2.2. και 4 παρ. 1 στοιχ. η) της επίμαχης Διακήρυξης (βλ. σχετικά, άρθρο 2.2. της Διακήρυξης, όπου ορίζεται ότι: «Κάθε είδους επικοινωνία και ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται μέσω της διαδικτυακής πύλης www.promitheus.gov.gr του «ΟΠΣ-Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ» ή άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. η) της Διακήρυξης, σύμφωνα με το οποίο: «[...] Στις παραπάνω περιπτώσεις, η αναθέτουσα αρχή **απαιτεί** από τους οικονομικούς φορείς να εξηγήσουν την τιμή ή το κόστος που προτείνουν στην προσφορά τους, εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της σχετικής πρόσκλησης, **η οποία αποστέλλεται μέσω της λειτουργίας «Επικοινωνία» του υποσυστήματος**. Αν οικονομικός φορέας δεν ανταποκριθεί στη σχετική πρόσκληση της αναθέτουσας αρχής εντός της άνω προθεσμίας και δεν υποβάλλει εξηγήσεις, η προσφορά του **απορρίπτεται** ως μη κανονική και καταπίπτει υπέρ της αναθέτουσας αρχής η

εγγυητική επιστολή συμμετοχής. [...] Οι παρεχόμενες εξηγήσεις του οικονομικού φορέα, οι οποίες **υποβάλλονται, ομοίως, μέσω της λειτουργίας « Επικοινωνία»**, ιδίως ως προς τον προσδιορισμό οικονομικών μεγεθών, με τις οποίες ο προσφέρων διαμόρφωσε την προσφορά του, αποτελούν δεσμευτικές συμφωνίες και τμήμα της σύμβασης ανάθεσης που δεν μπορούν να μεταβληθούν καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης.»).

Συνεπώς, κατά παράβαση της θεμελιώδους αρχής της τυπικότητας που διέπει τις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, αλλά και της αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, οι επίμαχες διευκρινίσεις δεν δόθηκαν, ως απαιτεί η Διακήρυξη – τους όρους, εξάλλου, της οποίας αποδέχθηκε πλήρως ο συγκεκριμένος οικονομικός φορέας, με την ανεπιφύλακτη συμμετοχή του στον ένδικο Διαγωνισμό – αλλά σε έντυπη μορφή και δη σε φυσικό αρχείο, με την αιτιολογία ότι τα επίμαχα οικονομικά στοιχεία

αποτελούν στοιχεία «*εμπιστευτικού χαρακτήρα*» και η χρήση τους αφορά μόνο στους ενδιαφερόμενους. Ωστόσο, ουδόλως τεκμηριώθηκε από τον εν λόγω οικονομικό φορέα και ήδη 1^ο παρεμβαίνοντα, ότι οι προαναφερθέντες όροι της Διακήρυξης - που αναμφισβήτητα αφορούν στον τρόπο υποβολής των προσφορών στον εν λόγω Διαγωνισμό - δεν είναι ουσιώδεις ή, εν πάση περιπτώσει, ότι η τήρησή τους (ή όχι) απόκειται στη διακριτική ευχέρεια του εκάστοτε συμμετέχοντος.

Εν όψει των ανωτέρω, ο ισχυρισμός του υπόψη Δήμου, ότι δηλαδή η Επιτροπή Διαγωνισμού έκρινε πως «... η κατάθεση σχετικά με την αιτιολόγηση του Οικονομικού Φορέα ότι ήταν σύμφωνη με τις διατάξεις του Νόμου και δεν *εμπεριείχε δόλο...*» θα πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος. Και τούτο, διότι, πέραν των όσων ήδη αναφέρθηκαν ανωτέρω, κατά πάγια νομολογία, η παράβαση ουσιωδών διατάξεων της Διακήρυξης, οδηγεί σε ακυρότητα των Αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής, με τις οποίες εγκρίνονται οι επιμέρους φάσεις της διαδικασίας, καθώς και το αποτέλεσμα του Διαγωνισμού (Ολομ. ΣτΕ 2137/1993). Αντιστοίχως, η παράβαση τέτοιων διατάξεων της Διακήρυξης από τους διαγωνιζόμενους καθιστά απαράδεκτες τις υποβληθείσες Προσφορές τους (ΕλΣυν 1949/2009 Τμήμα VI, ΕλΣυν Πράξη 115/2008 Τμήμα

VI, ΕΛΣυν Πράξη 10/2008 Τμήμα VI, ΕΛΣυν Πράξη 22/2005 Τμήμα VI). Ομοίως, η υποχρέωση διαφάνειας έχει, μεταξύ άλλων, ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 25 και ΔΕΕ, Απόφαση της 29.03.2012, Υπόθεση C-599/10, SAG ELV Slovenko a.s. κλπ, σκέψη 25 και περαιτέρω παραπομπές σε νομολογία) και ο σκοπός αυτός **δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους, στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε** (βλ. ΔΕΕ, Απόφαση της 16.04.2015, Υπόθεση C-278/14, SC Enterprise Focused Solutions SRL, σκέψη 27). Τέλος, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχή της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν στον τρόπο υποβολής των Προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009, Δημήτριος Ι. Ράικος, Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων, Β΄ έκδοση, Σάκκουλας, 2017, σελ. 195-197).

Καταληκτικά, δοθέντος ότι οι διαγωνιζόμενοι οφείλουν να υποβάλουν τα αξιούμενα από τη Διακήρυξη ή από τυχόν άλλη διάταξη, στην οποία αυτή ρητώς παραπέμπει, δικαιολογητικά και στοιχεία (πρβλ. ΣτΕ 5022/2012), οι δε αναθέτουσες αρχές ΔΕΝ δύνανται νομίμως να μην εφαρμόσουν τους όρους που οι ίδιες έθεσαν στη Διακήρυξη του Διαγωνισμού, γίνονται δεκτές οι αιτιάσεις της προσφεύγουσας περί παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας παροχής επεξηγήσεων του άρθρου 88 του Ν. 4412.2016. Μάλιστα, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς του συγκεκριμένου παρεμβαίνοντος, η έντυπη υποβολή των επίμαχων οικονομικών στοιχείων σε σφραγισμένο φάκελο - **η οποία προϋποθέτει, αν και ΔΕΝ προβλέπεται ρητώς στον νόμο ή στην ένδικη Διακήρυξη, την υποβολή ειδικής αίτησης από τους λοιπούς συμμετέχοντες, ώστε να λάβουν γνώση των εν λόγω οικονομικών στοιχείων** - ουδόλως αναιρεί την παράτυπο της κρινόμενης διαδικασίας παροχής επεξηγήσεων, διότι, εν προκειμένω, παραβιάσθηκαν, ως προελέχθη, οι θεμελιώδεις αρχές της διαφάνειας και της ισότητας των

διαγωνιζομένων που πρέπει να εφαρμόζουν οι αναθέτουσες αρχές, σύμφωνα με το άρθρο 18 του Ν. 4412/2016 (βλ. μεταξύ πολλών, υπ' αριθμ. 86/2021 Απόφαση 7^{ου} Κλιμακίου της Αρχής, σκέψη 24). Ως εκ τούτου, ο σχετικός λόγος Προσφυγής θα πρέπει να γίνει δεκτός.

► Υπενθυμίζεται, επίσης, ότι αιτιολογία είναι, γενικά, η αναφορά των κανόνων δικαίου που ρυθμίζουν την έκδοση της διοικητικής πράξης και την ερμηνεία τους, η διαπίστωση ότι συντρέχουν οι πραγματικές και νομικές καταστάσεις ενόψει των οποίων επιβάλλεται ή επιτρέπεται η έκδοση της πράξης κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών, η διαπίστωση της συνδρομής και την εκτίμηση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, καθώς και των σκέψεων του διοικητικού οργάνου που οδήγησαν στην έκδοση ή την άρνηση της έκδοσης της διοικητικής πράξης (βλ. σχετικά <https://www.prevedourou.gr>).

Σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, το οποίο συμπυκνώνει στη διατύπωσή του την προϋπάρχουσα, μακρά νομολογιακή παράδοση σχετικά με το ζήτημα, η αιτιολογία πρέπει να είναι σαφής, ειδική και επαρκής και να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου. Η αιτιολογία είναι σαφής όταν καταγράφονται με διαυγή τρόπο οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου, με τη χρήση των κατάλληλων διατυπώσεων επί τη βάση των κανόνων της νεοελληνικής γλώσσας σε επίπεδο γραμματικής και συντακτικού (λεκτική λειτουργία). Στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣτΕ 3692/2001, 4223/2000). Δεν πρέπει να περιορίζεται στην επανάληψη στερεότυπων εκφράσεων που προέρχονται από τον νόμο που διέπει την υπόθεση (ΣτΕ 2584/2001), ούτε να στηρίζεται σε αντιφατικά στοιχεία (ΣτΕ 941/1989, Ολ 3158/1976).

Η αιτιολογία είναι ειδική, όταν δεν είναι γενική και αόριστη, όταν, δηλαδή, όλα τα στοιχεία της αναφέρονται στη συγκεκριμένη περίπτωση που ρυθμίζεται με την πράξη. Πρόσθετα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ειδικότητας σε σχέση με τη σαφήνεια εντοπίζονται, όταν ανακύπτει η ανάγκη να διατυπώσει το διοικητικό όργανο πρόσθετες σκέψεις. Επομένως, στοιχεία της αιτιολογίας αποτελούν το νόμιμο έρεισμα της πράξης, δηλαδή, η αναφορά των απρόσωπων κανόνων δικαίου που προβλέπουν την έκδοσή της, η τυχόν ερμηνεία τους, οι νόμιμες

προϋποθέσεις που έχουν διαπιστωθεί, η ουσιαστική εκτίμηση των πραγματικών καταστάσεων, ο τυχόν απαιτούμενος νομικός χαρακτηρισμός τους, καθώς και τα κριτήρια και οι σκέψεις του διοικητικού οργάνου σχετικά με την άσκηση της διακριτικής ευχέρειας. Μόνο στην περίπτωση διαπίστωσης έλλειψης των ως άνω στοιχείων, η προσβαλλόμενη απόφαση θα ήταν ανατιολόγητη ή δεν θα είχε νόμιμη αιτιολογία (βλ. Ε. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟ, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, Τόμ. 2, 13η έκδ., ΝΟΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ, αριθμ. 516-518). Πράξη, δε, που δεν έχει εξετάσει ουσιώδη ισχυρισμό που υποβλήθηκε είναι ανεπαρκώς αιτιολογημένη (ΣΤΕ 2418/1976, 1061/1981). Σε κάθε περίπτωση, με την αιτιολογία η Διοίκηση αποδεικνύει ότι είναι αμερόληπτη και χρηστή και ότι τηρεί την αρχή της νομιμότητας (Α. Τάχος «Ερμηνεία Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», Εκδόσεις Σάκκουλα), ενώ παράλληλα παρέχεται στους μεν ενδιαφερομένους η δυνατότητα να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, στον δε δικαστή να ασκήσει τον δικαστικό έλεγχο, συμβάλλοντας στη διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας (βλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011, Ευρωπαϊκή Δυναμική κατά ΕΤΕπ, Τ-461/08, σκέψη 122, και Απόφαση της 25ης Φεβρουαρίου 2003, Strabag Benelux κατά Συμβουλίου, Τ-183/00, σκέψη 55, της 24ης Απριλίου 2013).

► Στην προκείμενη περίπτωση, παρά το γεγονός ότι ο 2^{ος} σε σειρά κατάταξης οικονομικός φορέας («...»), περιλαμβάνει στις επεξηγήσεις του στοιχεία που αφορούν για παράδειγμα, στην εκτέλεση μέρους των χωματουργικών εργασιών, στην εκτέλεση του συνόλου της ομάδας «Πράσινο», στην εκτέλεση της ομάδας: «Ηλεκτρομηχανολογικές Εργασίες», στην εκτέλεση εργασιών για τους ιστούς φωτισμού και τα φωτιστικά σώματα κλπ, εντούτοις, τα στοιχεία αυτά δεν αξιολογήθηκαν – ένα προς ένα – από την αναθέτουσα αρχή, με ρητή μνεία συγκεκριμένων κρίσεων και αναφορών επί αυτών, ως έδει.

Συναφώς, στις επεξηγήσεις του 1^{ου} σε σειρά κατάταξης οικονομικού φορέα («...»), περιέχονται μεν στοιχεία που αφορούν στο άμεσο και έμμεσο κόστος, τα οποία υπολογίσθηκαν, δυνάμει της επιχειρηματικής ελευθερίας που αυτός διαθέτει, στοιχεία περί του εργολαβικού του κέρδους, με επίκληση των εξαιρετικών συνθηκών που συντρέχουν στο πρόσωπό του κλπ και

περαιτέρω, επισυνάφθηκαν τα εξής έγγραφα: ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ, ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΥΔ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΤΙΜΟΥ ΤΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ ΤΗΣ, ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑ ΕΤΑΙΡΙΑΣ και ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ, εντούτοις, τα επιμέρους αυτά δηλωθέντα στοιχεία και έγγραφα δεν αξιολογήθηκαν - ένα προς ένα - από την οικεία αναθέτουσα αρχή στην προσβαλλόμενη πράξη της, ως έδει. Άλλωστε, ως προκύπτει από το σώμα της προσβαλλόμενης Απόφασης, ελλείπει οιαδήποτε ρητή αναφορά συγκεκριμένων κρίσεων και αναφορών του Δήμου επί των υποβληθέντων στοιχείων και εγγράφων τεκμηρίωσης της «κανονικότητας» της εν λόγω Προσφοράς.

Πιο συγκεκριμένα, στην προσβαλλόμενη Απόφαση δεν αναφέρονται - ένα προς ένα - τα υποβληθέντα δια των επίμαχων διευκρινίσεων οικονομικά στοιχεία/έγγραφα και ιδίως, δεν αναφέρονται **τα συγκεκριμένα συμπεράσματα, στα οποία καταλήγει η αναθέτουσα αρχή επί αυτών, αφού ουδεμία ειδική αναφορά υφίσταται ως προς τη συμφωνία (ή μη) των εν λόγω στοιχείων με την ειδικότερη φύση του έργου, τα απαιτούμενα κόστη κλπ**, ώστε να προκύπτει άνευ οιασδήποτε αμφιβολίας η έγκαιρη και ομαλή πλήρωση των απαιτήσεων του έργου από τους συγκεκριμένους δύο (2) οικονομικούς φορείς. Τουναντίον, η προσβαλλόμενη Απόφαση αρκείται στη διατύπωση καθόλα γενικών και αόριστων συμπερασμάτων και για τις δύο (2) εξεταζόμενες οικονομικές προσφορές. Ειδικότερα, η προσβαλλόμενη Απόφαση της Ο.Ε του Δήμου ... αναφέρει (αυτολεξεί και χωρίς οιαδήποτε διαφοροποίηση ανάμεσα στις δύο αυτές κρινόμενες Προσφορές), τα κάτωθι: *«Ως προ το 1ο ζήτημα θεωρούμε επαρκή την τεκμηρίωση αφού καλύπτει τα οικονομικά χαρακτηριστικά του έργου και βάση της τεκμηρίωσης το κόστος του έργου καλύπτεται επαρκώς από την μέση έκπτωση που έχει δοθεί. - Ως προς το 2ο ζήτημα η τεχνική λύση που προτείνεται καλύπτει τις Τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου - Ως προς το 3ο ζήτημα βεβαιώνεται πλήρως ότι η συμμόρφωση της εταιρείας ως προς την παρ. 2 του άρθρου 18 και ως προς την παρ. 2 του άρθρου 89.»*.

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται ότι στην προσβαλλόμενη Απόφαση δεν τεκμηριώνεται η τυχόν συμφωνία των τιμών μονάδος των κρινόμενων Προσφορών με τις απαιτήσεις του προς ανάθεση έργου, ενώ, περαιτέρω, αορίστως και γενικώς αναφέρεται ότι οι οικονομικές προσφορές των συγκεκριμένων δύο εταιριών καλύπτουν τα οικονομικά χαρακτηριστικά και το κόστος του προς ανάθεση έργου. Ομοίως, ούτε στις συμπληρωματικές Απόψεις του Δήμου έχει τεθεί ειδική τεκμηρίωση επί της αποδοχής των επίμαχων επεξηγήσεων και δη, επί της αποδοχής των συγκεκριμένων κονδυλίων (άμεσο, έμμεσο κόστος, εργολαβικό όφελος κλπ). Ως δε βασίμως υποστηρίζει ο προσφεύγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 88 του Ν. 4412/2016 και στην εν θέματι Διακήρυξη, η αποδοχή της αιτιολόγησης του ασυνήθιστα χαμηλού χαρακτήρα μιας οικονομικής προσφοράς, απαιτεί την παράθεση συγκεκριμένων στοιχείων και όχι γενικόλογες αναφορές. Για τους ίδιους δε λόγους, γίνεται δεκτός ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος, ότι δηλαδή η προσβαλλόμενη πράξη *«... δέχθηκε αυθωρεί και χωρίς καμία κριτική αξιολόγηση τις εξηγήσεις αυτών με μια συνοπτική διατύπωση, η οποία θα μπορούσε να επαναλαμβάνεται σε οποιοδήποτε διαγωνισμό ανακύπτει το ίδιο ζήτημα....»*.

► Για τους ανωτέρω λόγους, αλυσιτελώς προβάλλεται από τον υπόψη Δήμο, ότι η Επιτροπή Διαγωνισμού δεν είχε κανέναν λόγο να αμφιβάλλει για την αξιοπιστία της εταιρίας «...», επειδή, αφενός μεν, έχει επιβλέψει σημαντικό αριθμό έργων του Δήμου και της ..., με ανάδοχο την εν λόγω εταιρία, αφετέρου δε, τα έργα αυτά ολοκληρώθηκαν εμπρόθεσμα και έντεχνα. Και τούτο, διότι το γεγονός ότι σε παρόμοια έργα - τα οποία, ως επισημαίνει η οικεία αναθέτουσα αρχή, ολοκληρώθηκαν επιτυχώς - είχε δοθεί από την εν λόγω εταιρία η ίδια ή και μεγαλύτερη ποσοστιαία έκπτωση, **ουδόλως αίρει την έλλειψη επαρκούς, σαφούς και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας που υφίσταται στην προσβαλλόμενη με την παρούσα Προσφυγή πράξη**, ενώ, περαιτέρω, η παραπομπή του Δήμου στα επιτυχώς εκτελεσθέντα από την καθής η Προσφυγή έργα, ουδόλως επαρκεί για την τεκμηρίωση της «κανονικότητας» της Προσφοράς της στον ένδικο Διαγωνισμό, αφού οι προγενέστερες αυτές διαγωνιστικές διαδικασίες συνδέονται, σε κάθε

περίπτωση, και με πλήθος άλλων παραγόντων, όπως είναι για παράδειγμα, η μη άσκηση Προδικαστικής Προσφυγής του άρθρου 346 του Ν. 4412/2016 ενώπιον της Αρχής ή η διαφορετική φύση και οι διαφορετικές τεχνικοοικονομικές απαιτήσεις των έργων εκείνων σε σχέση με το προκηρυσσόμενο με τον παρόντα Διαγωνισμό έργο, κλπ.

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται ότι τα διαλαμβανόμενα στην προσβαλλόμενη πράξη του Δήμου δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι συνιστούν ειδική αιτιολογία, υπό την έννοια του νόμου. Και τούτο, διότι οι αναθέτουσες αρχές υποχρεούνται **να ελέγχουν ουσιαστικά** τις διευκρινίσεις που παρέχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας του άρθρου 88 του Ν. 4412/2016, ήτοι, να ελέγχουν διεξοδικά τα επιμέρους δηλωθέντα κόστη και όχι μόνο το συνολικό κόστος της οικονομικής προσφοράς, όπως εν προκειμένω, διατυπώνοντας με σαφήνεια και με πληρότητα την άποψή τους για κάθε ένα από τα κόστη αυτά ξεχωριστά, ώστε το τελικώς εγκριθέν συνολικό κόστος, να είναι πλήρως και επαρκώς αιτιολογημένο. Εξάλλου, έχει κριθεί ότι το ασυνήθιστα χαμηλό της Προσφοράς πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τη σύνθεση της Προσφοράς και με τη φύση της επίμαχης παροχής (Απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2014, Υπόθεση C-568/13, Data Medical Service EU:C:2014:2466, σκέψη 50 Απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2016, Agriconsulting Europe κατά Επιτροπής, Υπόθεση T-570/13, EU:T:2016:40, σκέψη 55 και Απόφαση της 4ης Ιουλίου 2017, European Dynamics Luxembourg SA κατά Οργανισμού Σιδηροδρόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Υπόθεση T 392/15, ECLI:EU:T:2017:462, σκέψη 83). Ως, επίσης, προελέχθη, στη διοικητική πράξη πρέπει να γίνεται μνεία συγκεκριμένων στοιχείων που στηρίζουν το συμπέρασμά της (ορισμένος χαρακτήρα της αιτιολογίας, ΣΤΕ 3692/2001, 4223/2000).

Από τα ανωτέρω αναφερόμενα συνάγεται σαφώς ότι, ο λόγος για τον οποίο η προσβαλλόμενη, υπ' αριθμ. 37/2022 Απόφαση της Ο.Ε. του Δήμου ... δέον ακυρωθεί, σχετίζεται με την ΜΗ ΠΑΡΑΘΕΣΗ ειδικούς και επαρκούς αιτιολογίας περί της αποδοχής των εν λόγω Προσφορών και ουχί για παράδειγμα, με το γεγονός ότι δεν υποβλήθηκαν επαρκή στοιχεία εκ μέρους των δύο εταιριών (διότι, εν προκειμένω, υποβλήθηκαν στοιχεία), αφού η εκ

του νόμου ζητούμενη ειδική αιτιολογία στην Απόφαση της αναθέτουσας αρχής, θα πρέπει να αφορά στα εν τοις πράγμασι υποβληθέντα στοιχεία οικονομικής ανάλυσης, τα οποία και επέλεξε ο παρέχων τις διευκρινίσεις, ως πλέον πρόσφορα, προς τεκμηρίωση της «κανονικότητας» της Προσφοράς του. Υπό το ως άνω πρίσμα, αυτό που συνάγεται στην κρινόμενη περίπτωση δεν είναι ότι οι επίμαχες επεξηγήσεις — τις οποίες, εξάλλου, επέλεξαν ελευθέρως οι ίδιοι οι συμμετέχοντες να υποβάλλουν, ως δικαιούντο — δεν επαρκούν για τη διασφάλιση της ομαλής εκτέλεσης του προς ανάθεση έργου, αλλά ότι το κρίσιμο αυτό ζήτημα (διασφάλιση ομαλής εκτέλεσης έργου), δεν τεκμηριώθηκε επαρκώς και ειδικώς στην προσβαλλόμενη πράξη και δη, με συγκεκριμένες αναφορές στις ειδικές συνθήκες και απαιτήσεις του επίμαχου έργου.

Τέλος, δέον επισημανθεί ότι, μολοντί ο υπόψη Δήμος διατείνεται ότι στην πλειοψηφία των Διαγωνισμών της τελευταίας 5ετίας του Δήμου ή της ..., με παρόμοιο αντικείμενο, οι προσφερόμενες εκπτώσεις κυμαίνονται στο επίμαχο ποσοστό, εντούτοις, ουδέν σχετικό έγγραφο (π.χ Απόφαση κατακύρωσης, Πρακτικό Επιτροπής, σχέδιο σύμβασης κλπ), υπέβαλε προς τεκμηρίωση των σχετικών ισχυρισμών του. Πέραν τούτου, κατά πάγια νομολογία, η Απόφαση της αναθέτουσας αρχής περί αξιολόγησης των οικονομικών προσφορών και περί ανάδειξης προσωρινού αναδόχου, δια της οποίας ενσωματώνεται και σκέλος περί της αποδοχής ή απόρριψης «ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς», κατόπιν των υποχρεωτικών εξηγήσεων του προσφέροντος, θα πρέπει να είναι **ειδικά αιτιολογημένη σε σχέση, τόσο με όσα ο προσφέρων επικαλέστηκε και προσκόμισε με τις εξηγήσεις του, όσο και με όσα έπρεπε να αποδειχθούν και δεν αποδείχθηκαν**. Μάλιστα, ο τυχόν δικαιολογημένος χαρακτήρας μιας ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς θα αποβεί προς όφελος της αναθέτουσας αρχής με την ανάληψη της οικείας σύμβασης σε χαμηλό τίμημα (βλ., μεταξύ πολλών, υπ' αριθμ. 93/2019 Απόφαση 7ου Κλιμακίου Α.Ε.Π.Π).

Με βάση το σύνολο των προλεχθέντων και δοθέντος ότι η οικεία αναθέτουσα αρχή αποδέχθηκε εν τέλει δύο (2) οικονομικές προσφορές που εμφανίζονται ως «ασυνήθιστα χαμηλές», χωρίς, ωστόσο, να περιλάβει ειδική και

εμπεριστατωμένη αιτιολογία στη σχετική Απόφασή της, ως επιβάλλει ο νόμος και ως παγίως νομολογιακά έχει κριθεί (βλ. ανωτέρω, για την έννοια της αιτιολογίας των διοικητικών πράξεων - πρβλ., επίσης, υπ' αριθμ. 107/2021 Απόφαση Διοικ. Εφ. Πειραιά), οι σχετικοί λόγοι της υπό κρίση Προσφυγής θα πρέπει να γίνουν δεκτοί ως βάσιμοι. Εν όψει των ανωτέρω, η προσβαλλόμενη πράξη της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής δέον ακυρωθεί ως ανατιολόγητη, άλλως, ως ελλιπώς αιτιολογημένη.

17. Επειδή, κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, η υπό κρίση Προδικαστική Προσφυγή θα πρέπει να γίνει δεκτή και αντίστοιχα, οι ασκηθείσες δύο (2) Παρεμβάσεις θα πρέπει να απορριφθούν.

18. Επειδή, ύστερα από την προηγούμενη σκέψη, θα πρέπει να επιστραφεί το Παράβολο που κατέθεσε η προσφεύγουσα (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την 1^η Παρέμβαση («...»).

Απορρίπτει την 2^η Παρέμβαση («...»).

Ακυρώνει την υπ' αριθμ. 37/14.03.2022 Απόφαση της Ο.Ε της αναθέτουσας αρχής (ΑΔΑ: ...) – κατ' αποδοχή της, από 10.03.2022, γνωμοδότησης της Επιτροπής Διενέργειας του υπόψη Διαγωνισμού - η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο του δημόσιου ανοικτού ηλεκτρονικού Διαγωνισμού με τίτλο: «ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΟΣ ΕΚΣΥΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ... ΚΑΙ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ... ΔΗΜΟΥ ...», με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη με βάση την τιμή (με αρ. πρωτ. ... Διακήρυξη), κατά το μέρος που αποδέχθηκε την οικονομική προσφορά των εταιριών με την

επωνυμία: α) «... ...» και β) «...», σύμφωνα με το αναλυτικό σκεπτικό της παρούσας Απόφασης.

Διατάσσει την επιστροφή του προσκομισθέντος Παραβόλου, ποσού τριών χιλιάδων επτακοσίων εξήντα επτά ευρώ 3.767,00€ (άρθρο 363 παρ. 5 του Ν. 4412/2016 και άρθρο 5 παρ. 5 του ΠΔ 39/2017).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 04 Μαΐου 2022 και εκδόθηκε στις 24 Μαΐου 2022, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΜΙΧΑΗΛ ΔΙΑΘΕΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΚΩΣΤΑ